

1644-42

* * * * * * * * * * * * * * * * *

ՏԵՏՐԱԿԱՐԱՐԻ

Գաւազան Արկնազօր:

Ար է ուղղամիառաց հաստիչ և
յենարան. Եւ հերձուածողաց
ձաղկիչ և կրթարան:

Վարագրեցեալ հաւաքմամբ ՚ի
թունինի մերոյ ոճով:

Եւ Տպագրեցել ՚ի Ա և Հապե-
տութե Տն Արմեօնի Որբազնա
կատար Աթւղկսի, և ինքնակալ
Քհնոյպտի ամ Հայոց:

Եւ ՚ի Պատրիարքութե Արյն
Սաղեմայ Տն Ծովակիմայ Առե
Եպիսկոպոսի:

Եւ ՚ի պատրիարքութե Տն Պ
քարիայ Անծի Անծի պօլսոյս
Աժաբան Եպսի և Ուղղամա-
ռութե Արդոյտի. որ և Տպագ-
րութես հրամանատուի:

՚ի Տպագրանի Պետրոսիան Սուփոննոսի:

՚ի Առաջանդնուպօլիս:

1780 թ.

Ե՛ւ եղեւ յանկարծակի հնչեւն յերկ
 նից՝ եկեալ իբրև սաստիկ հողմոյ.
 Ե ելից զամենայն զտունն յորում
 նստէին: Գուծոյ 20 20

* Յաղութ բ շնուռն հ ոդույն ս բ ՝
ասեմն, լ է ՚ է հ օրէ է ։

ախ և յառաջ ինքն ք ս ա
սէ ՚ ի ս բ ա ւ ետարանին,
թէ Յ որժամ ե կեսցէ միսիթա-
րին զ որ ես առաքեցից ձեզ
՚ ի հ օրէ զ հ ոդին ձ շմարտուե,
որ ՚ ի հ օրէ ե լանէ՝ ն ա վ կայես-
ցէ վ ս ի մ ։

վ տիթայ ս բ ա ւ ետարա-
3 նիչ

նիւ Յօհաննէս՝ Ա՛ՀԵտարանըն,
15. ինձի պաշնտայ. 25. ինձի
համարնտայ. Քնուն աղզընտան
պույուրմուշ վե տէմիշ քի։
Եւ զէման քի կէլիրսէ օլ թէ
սէլլայ վերիձի, քի պէն եօլլա
եածաղըմ սիզէ պապատէն. Ճըշ
մարտութէ Հոդիյն՝ քի Պապա

տէն ըլքար։

Լ. շիմտիճիք պունա դայրը
ճէվապ օլուրմու։

Վն էֆէնտիմիզ քէնտիսի միւ
պարէք լիսանը յըլլա սէօյլէյօր
քի. Հոդին սբ Պապատէն ըլ-
քար, իշտէ պու քնուն սէօզիւ։
Իքինձիսի կէլէլիմ քի, օնուն
Առաքեալը սբն Պետրոս նէ
տէմիշ. էյէրլիյիմ քնայ միւթիւն
աշակէրտ իսէ, օտայ օնուն կի-
պի սէօլէր։

Պուրուրմուշ Պաործք Առաքե-

լոցուն իքինձի պաշընտայ . վէ
33 . համարընտայ տէմիշ քի :
(Աղով այ բարձրացեալ , զա-
նեաիս Հոգւոյն Արք ընկալեալ
ի Հօրէ՝ սփուեաց զայս , զոր
դուք իսկ տեսանեք և ըսեք :)
Պագտընմը նէ տէմիշ . Հոգին
սուրբու Պապատէն ալտը պիզէ
վէրտի :

Օլ Հոգին Արք իշխուն տէտի
Պետրոս Առաքեալ քի . քն քեն
տի սէօյլէտի Պապատէն չքար՝
քի եօլլայլմ տէտի Պապատէն ,
Խտէ պու Հոգի իտի քի կէլ
տի . զիրա Պետրոսուն սէօյլէ-
տիյի կիւն , օլ Հոգին սբ կէլ
միշիտի . քի օլ կիւնէ պէնտէկոս
տէ տէնիլլը , քի պիզ Հոգեգա-
լուստ տէրիզ : Իշտէ եքի սէօլ
պիր պիրինէ մըդապըք կէլտի ,
միւթիւհ աշակերտ օլսուղինի

իսպաթ էյլէտի։ Ա է պունու
նադլիտէն՝ կուկաս կուետարա
նիչ քէնտիսիյիտի, էկէր օտայ
գապուլ էթմէսէյիտի եազմազ
իտի։

Խւշիւնձիւսիւ՝ ըստամպօլտա օ
լան իւչ սինադոսուն պիրիսի,
քի 150. Հայրապետիլէն օլտու.
քի Ճիւմլէսի փաք քիմսէլէր է
տիլէր, վէ Կուլահըն շընորքույ
իլէն տօլու իտիլէր, քի Մա
կեդոն քիւֆիւրպազէ քառշ
սեօյլէտիլէր, քի պիզ՝ վէ սայ
րը միլէթլէր՝ ուռում՝ վէ Քը
ունկ՝ Կոորի՝ վէ խըփտի՝ վէ
տահա գայրըլարը՝ հէփ իման:
կէթիրիրիզ, պու սինադոստայ
օլան ճէվապլէրէ. վէ պու Ար
նադոսու քի տէտիք. օլ 150.
Հայրապետլէր՝ քսայ միւթիւն
վէ առաքեալլարայ միւնիւս օ

լուայ՝ նե՛տետիլէր։ Խնանըըըզ
վէ իհտիգաթ իտէրիզ օլ հո-
գին սբայ, քի ձիւմըյէ սահապ
տըր։ վէ հայեաթ վէրիծիտիր։
քի Պապատէն ըլքար։ վէ Պա-
պայիլէ, վէ էվլատիլէ պէրապէր
օնայ սէճուէ գըլընըր։ կէօր-
տիւնմիւ, նե՛ շեքիլ քնուն՝ վէ
Պետրոս Առաքեալըն՝ ձեվապըր
նը՝ Հայրապետոլէրտէ իսպաթ
էթտիլէր։ հէմ ուուհուլըահըն
Առլահ օլուայ՝ վէ եարատըլմամշ
օլտուղինի ինանտըլար, վէ պա-
պատէն ըլքար տէյի, իհտիգաթ
էթտիլէր։ կէօրտիւնմիւ քրիս-
տոսուն աշակերտլէրինի։ էյէր
լեյիմ պանա ինանմազիսէն՝ վար
Յակօք պատրինին մեկնութիւն
դաշտանութեան տէտիյի քիթա-
պընտայ։ 131. քեահաթ համա-
ըրնտայ՝ դու վէ օքու, քի ըս-

տամպօլ Ախնադոսունուն սեօղ
Հրինի օրատա եազար . վար օ-
քու քի կեօյնիւն էմին օլսուն.
վէ պունուտա պիլէսին քի, պու-
տե տիյիմիզ Ախնադոստա պաշ .
լան քիմսէ քիմ իտի : օլ աղիզ
իտի քի . Աբն Գրիգոր Աժա-
բան տէնիլիր . քի օնիքի աղիզ
Հրին պիրիսի իտի, քի Երկո-
տասան Ա արդապետք Երկեղեց
ւոյ տէնիրէր, քի օլ տահի պու-
ճէ վասդա ըիզա օլուպ գապուլ
էյլէտի, վէ տէտի քի, ռուհուլ
լահ Պապատէն ըըքար :

Տէօրտիւնձիւսիւ՝ օլ օնիքիլէ
րին պիրիսի տահի Աբն Կիւ-
րեղ Ա. զէքսանդրացի տէնիլէն,
Պարապմանց քիթապընտայ՝ ան
տիոքացի ՀՅօհաննէս Երպիսկո-
պոսայ Եազմըզը մէքթուպուն-
տայ՝ 440 . քեահաթ համարնտայ,

ՔԵՆՏԻՆՏԵՆ ԵՎԱԼ ԿԵԼԵՆ ՀԱՅ
ՐԱՊԵՏՈՂԵՐ ԻՀԻՒՆ ԵԱՂՄԸՂ ՊԵՍ
ԼԵՃԵ. Օ ԽՐԱ ՄԵՐ, ՄԵՋԻԼՔԻ
ՔԵՆՏԻԼՔԻՐԻ ԽՏԻԼՔԻՐ ՔԻ ՄԵՍ
ԼԵՐԼԵՐ ԽՏԻ, ԵԱ. ՀԵՐ ՆԵ ՔԻ
ՄԵՍՈՂԵՏԻԼՔԻՐ ՕՆԼԱՐ, ՀԱՅՐ Ա. Լ
ԼԱՀՐՆ ՌՈւհի ԽՏԻ ՔԻ ՄԵՍՈՂԵՐ
ԽՏԻ, ՔԻ ՔԵՆՏԻՆՏԵՆ ՃՐՔԱՐ,
ՎԵ ԱՐԴԻՏԵՆ ԵԱՊԱՆՑՐ ՄԵՋԻԼ
ՄԻՐ, Ա. ԱՍԻԾԸՔ ԹԱՐԱՔԸՐՆՏԱՆ,
ԿԵՈՐՏԻՇՆՄԻւ. ՊՈւտա աղիզ
ԼԵՐՄԵՆ ՕՄՈՒՂՈՒՆՏԱՆ, ԼԱՔԸՐ
ՄԸՄԸՆԸՄԱ ազիզլէրէ ույ-
տուրտի.

ՊԵՇԲՆՁԻՍԻ ԱԲՆ ՅՅՈՒԱՆ ԱՍԿԵ
ՔԵՐԱՆ՝ ՅՅՈՒԱՆՆՈւ Ա. ԵԿԱՐԱ
ՆՐՆ ՄԵԼՆՈՒԹԻՒՆՈՒՆՏՈՎ ՎԵ ՈԼ
ՄԵԶ ԽԼԳՔԵՐԲՆՏԵ, ՔԻ ՔՄ Ե-
ՔԵՆՏԻՄԻԶ ՊՈւշուրմուշ ՎԵ ՄԵ
ՄԻՇՔԻ, ՈԼ ՌՈՒհՈՒԼԱՀ ՔԻ ԿԵ
ԼԻՐՍԵ, ՔԻ Պապասեն ՃՐՔԱՐ,

օլ շահատեթլեք էթսէ կերեք
տիր պէնիմ իչիւն, իշտէ պու-
նուն մեկնութիւնու պուտուր
տէր, օլ ազիզ Ոսկեբերան։
Չիւնքի տէր Պապատէն չքար,
օ պիլիր կերչէյինի. վէ մադ-
պուլտուր շահատեթլիյի. էյ Ճ-
նըմ, իշտէ պուտա օլ ազիզլէրէ
ույտուրտի քէնախ Ճէվապընը։
չիւնքի օն իքիլէրին պիրիսիտէ
պու ազիզիտի, քի Հոգւռվ սըր
բով սէօյլէր իտի։

Ա. Ծընծըսը կէլէլիմ քի՝ պուն
լարըն պիրիսի տահի։ Այն կիւ-
րեղ Երուսաղէմացի տէնիլէն՝
կոչումն ընծայութեան տէտի-
յի քիթապընտայ. 314. քետհաթ
համարընտայ՝ պույուրմուշ վէ
տէմիշ քի։ (և Հայր տայ Ուր-
տոյ, և Ուրտին տայ զՀոգին սը։
Օ է ինքն իսկ է որ ասացն, և

ոչ եթէ ես :) Ակօրտիւնմիւ,
նէ տէմէք տիր : Տէմէք տիր
քի, Ուսւհուլահը էվլատուլա
հա պապա վերիր, վէ եվլատ-
տոյ պիզէ վերիր : վէ տէօնէր
նէ տէր, տէր քի՝ պու սբ վար
դապետ : Օ իրա՝ պէն քէնտիմ
տէն սէօյլէմէտիմ տէր . եա .
քէնտիսի քս սէօյլէաի, քի քիւլ
լիւ շէյ պանա պապամտէն վէ-
րիլտի : Նիճէ քի Անտթէոս Ռ.
Նետարանիչ Եազար, Ամենայն
ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ :
Պաքտընմը, նիճէ Պետրոս Ռ.
ռաքեալ տէտի քի, պապատէն
ալըպ պիզէ վերտի . պու սուրբ
Ա արդապետտէ օնա քէզալեք
սէօյլէտի : իմտի եկերլիյիմ եվ
լատտէն տէ ըրքայըտը, նէ իդ
տիզայըտը պապատէն ալմագ .
Խտէ պէյան աշիքեարէ տիր քի

պապատեն ըրքար :

Եշտինձի՝ պու եազտըղըմրզ
Ար վարդապետլերտեն ալըպ ե
րանելի Արն Կարիգոր Կարե-
կացի՝ թօփրաքտեն մէլայիքէ՝
Ճինլերի հիւքմիլէ նէֆ իտի-
մի՝ վէ Աղլահա ասի օլան գուլ
լըը՝ թէքրարեն միւթիւհ իտի-
մի՝ վէ Ճէհէննէմլիք օլան Ճան
լէրի՝ Ճէննէթլիք ետինձի՝ միւ-
պարեք քիթապընըն։ 13. Ինձի
պաշրնտայ՝ Քէտերի Աղլահտեն
քերէմ վէ ինայեթ։ վէ իստեք
դալապ իթտիյինտէ՝ տեօնիւպ
Ճէվապ իտեր քի։ (Հայրդ բա-
րի՝ ողորմութեղ շնորհի՝ որոյ
անուն իսկ մեծիդ՝ զգթութի
Աշետարանի՝ , ընդ քեզ և Ար-
դիդ քո իբրե զքեզ։ Եւ Հո-
գիդ Ար Ճշմարտութեղ բղխեալ
առ ՚ի քէն, Կատարեալ իսկու

թի գոյին :) Եշտ փետէրի Ա. Լ.
լահ (տէր) սէնին իսմին տայը-
մայ վազ կյլէր սէնին մէրհամէ-
թինի . վէ սէնինլէ պէրապէր
էվլատի ուլլահընը վէ ուռահուլ
լահընը քի սէնտէն չքար , վէ
սէնինլէ պէրապէրտիր Ա. լահ .

ԸՆԴՀՐԼԱ :

Ա. քիզբնձիսի՝ Ա. բն Գարիգոր .
| ուսաւորիչ քէնտի միւպարէք
լիսանը յրլա . Ա. ժաթանգեղոս տէ
նիլէն քիթապըն . 315 . բնձի թշ
թահամարընտայ՝ պույուրմուշ
վէ տէմիշքի : (Աշանակեաց և
զանորոշական զմիաբուն Ա. ժային
զօրութեն պայման ասելով , ելի
՚ի հօրէ . և եկի յն . Ա. յնպս
և վս ճշմարիտ հոգւոյն , թէ
հոգին ճշմարտութեն որ ՚ի հօ-
րէ ելանէ :) Ա. իձէ քի (տէր)
Արդի Ա. քէնտինին պապատէն

տօղտուղինի իսպաթ էյլէտի
տէմէռիյիլէն, քի պէն պապա
տէն ըլքորմ տիւնեայէ կէլ
տիմ: ()նուն կիպի Հոգին սբ
իշխան տէ տէտի քի. Հոգին ճշ
մարտութեան՝ քի պապատէն ըլ
քար, քի բղխումունու իսպաթ
էյլէտի: Պիր ազաճըք աշաղը
սընտայ՝ կինէ օլ տէտիյիմիզ
քեահըտըն եիւզիւնտէ՝ Հոգին
Աբ իշխան տէր քի: (Ա, ոյնպես
և վս ճշմարիտ Հոգւոյն է իմա
նալ յասելոյն թէ, Ար ՚ի Հորէ
ելանէ: Ելանէ և ոչ բաժանի,
բղխէ և ոչ ըսպառի:) նէ տէ
տի՝ պապատէն ըլքար, ըլքար
ամմա՝ այրըլմազ. բղխել օլուր
ամմա՝ թիւքէնմէզ: Լէօրտիւն
միւ սբ Հայրապետին սէօզիւ
նիւ, քի պապատէն ըլքար, վէ
բղխել օլուր տէտի: Ա է թէք

րար՝ օլ տէտիյիմիզ քիթապըն
393, թղթահամարընտայ՝ քաջն
Ագաթանգեղոս Սբ Առևսաւու
րիչտէն էօյրէնիպ հայոց դաւա
նութիունու եազարքէն, կելիր
Հոգին սբ իշխան տէր քի (Հա
ւատամբ և ՚ի սբ Հոգին ածե
ղէն, Հոգի սբ Առ կատարեալ
առանց առնելոյ՝ բղխումն մշտն
ջենաւոր առ ՚ի Հօրէ :) նէ տէ
տի : Խնանըր վէ իհտիգաթ իտէ
րիզ ալլահտան օլան հոգին սբայ
քի Հոգի սբ տուր, թէմամ ալ
լահտըր, եարատըլմամըշտըր, վէ
տայրմա բղխումտուր պապատէն.
Ա և սօնղըայ . 399 . թղթահամա
ըընտայ՝ տէր քի (Քանզի մի
գործէ Հօր և Արդւոյ և Հոգ
ւոյն Սբ . որպէս ասաց իսկ քո
փրկեն աշխարհաց . թէ ես և
Հայր և Հոգին ճշմարտութեն

որ՝ ՚ի հօրեւ ելանէ, ելանէ և
ոչ բաժանի, բղխէ՛ և ոչ սպա-
ռի։ Հնէ՛ տէմէք տիր։ Երրոր-
դութի պեցանոըր, նիճէ քի քս
սեօյլէր քէնտիսի իշխւն, վէ պա-
պասը իշխւն, վէ հոգին սր ի-
շխւն։ Նիճէ քի տէտի՛ հոգին
Ճշմարտութե՛, քի Պապատէն Ճ-
քար, Ճրքար վէ այրըմազ, ԲԸԴ
Խել օլուր վէ Թիւքէնմէզ։ Վէ
տէօնէր տէր քի։ (և մեք զայս
Ճշմարիտ հաւատու ունիմք ՚ի սր-
դրոց՝ և յօրինաց Եկեղեցւոյ,
առաջնորդ ճանապարհի առ ած։
և ՚ի սր գիրս վարդապէտուե՛։)
Նէ տէմէք տիր։ Վէ իշտէ պեօյ
լէ Ճշմարիտ հաւատքըմըզ վար-
տըր, քի սր գիւղլէրտէն, վէ
Եկեղեցինին Եօյրէթմէսինտէն
ալրնմա տըր տէր։ Տէյիւքի ա-
յին օյին քիմսէ լէրտէն ալրնմա,

89095
8996
14
Եախօտ քէնտի Քիքրէնէ կեօ-
րէ հաւատամք պուլմաքոր. եա,
ԱՌ լուսաւորիչի պաշաշաղը պիր
այաղընտան աստորքլարը վադիթ,
Տրդատ վատիշահըն եմր էթմէ
սէյիւէ. եհտի կիւն ասըլը գա-
լութ՝ Ալլահա չօք նիեազլէր և
լէտի. վէ օլ նիազլէր արասրն-
տա՝ փէտէրի Ալլահա շիւքիւր
լէր վէրիպ, վէ շնորհակալ օլ-
մասրնտայ, Ադաթանդեղոս քի-
թապըն. 25. ինձի թղթահամա-
րընտայ, պույուրուր տէր քի.
(Պառհանամ զքէն տէր) պիրազ
աշաղա վարտըքտա տէր քի. (և
ետուր զիափիկութի անաշխատ-
հանդստեան դրախտին վայել-
չութե, անմահա. անցաւա:) Աէ
նէ օլ իւզտէ պիրազ աշաղա
վարտըքտա տէր քի (Աչ թէ
կարէր տալ կենդանուի առանց

ԲՈՒՀԱ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՅԿ-ԾՕՐԱ.

Քոյոյ բանիդ կամաց բարերարութեն, որ է կամք քո և բան. և միածին Արդիդ ծնունդ Անձութեն քոյ. և Հոգիդ սուրբ որ ՚ի քեն բղխե և լնու զամ տիեզերս, որ է ը քեզ և ը միածնիդ յեռթեն քում Տէր.) Եա վետերի Ալլահ (տէր) օլ Ճեն սէթի ալատէ քի օլ սաղլըք աղաճընը տիքտին. տէյիլքի քեն տինտէն սաղլըք վէրիծի իտի, Եօք. Եա՝ սէնին բատեթինլէտիր. վէ եվլատիուլահընըն քի սէնտէն տօղմուտուր. վէ ուուհուլահըն քի, էնտէն բղխել օլուր, վէ շնորքուլա տօլտուրուր Ճիւմէ ալէմի, վէ պէրապէրտիր սէնինլէ. վէ եվլատըն լէ Ալլահըղընտա սէնին. Աէօր տիւմիւ քի, նիծէ պապայա տէտի քի սէնտէն բղխել օլուր:

ուսանորիչ տիր քի սեօլէյօր.
Տիրացու եղբայր կեօվիւն աչ.
Տօքուզունձուսու՝ Ա էնէտիկ
պասմասը Յու Արդի տէնիլէն
քիթապըն. 223. Թղթահամարըն
տայ՝ Աբն Կերսէս Շնորհալի
պույուրմուշ վէ տէմիշքի:
Եւ քեզ ը հօր՝ քում անծընին
անեղ աները՝ իսկակա նին.
Ե ը հոգւոյդ՝ քում էակ ցին,
անձառ բրդխմանըն հայրե նին.
Կ էտէմէք տիր պիլիըմիսին: տէ
մէք տիր քի, Շ իւքիւրլէր օլ
սուն սանա պապանէ պէրապէր.
Վէ ռուհինէ պէրապէր. օլ պա
պանըն բղխումունա: Անօր քի
նէ շեքիւ պապանընըմըշ բղխեւ
էթմէք. տէյիւքի էվլատըն: Ան
նէ թէքըրար. օլ գիրքին. 242.
Թղթահամարընտայ տէմիշ օլ ե
րանելի քի:

Հայր է պատճառ՝ անպատճառաց
Որդւոյ ծնընդեամբ՝ Հոգւոյն
բղիսմամբ։ Ակօրտիւնմիւ նե
տէտի։ Պապատըր սէպէպ սէ
պէպսիզէրէ։ Եվլատի տօղուր
մայրլա։ Առուհուլլահը բղիսեւ
էթմէյլէ։ Թաէքրարէն պու տէ
տիյիմիզ քիթապըն։ 352։ Թղթա
համարընտայ տէր քի Կերսէս
Հնորհալի։ Յօհաննէս ԱՌԵ
տարանիչ տէն եօյրէնտիմ պու
սէօղիւ քի աշետարանտա կիւր
լէր վէ աղնատըր պիզէ սահիհ
օլմագ իւղըէ Առուհուլլահըն
բղիսումունու։ քի Պապատէն
ըլքար պաշիաձա։ Հանկըսըտըր
տէրսէն՝ տուր սանա սէօյլէյիմ։
՚ի Յօհաննէ՝ ուսեոլ զայս բան,
Ար որոտայ՝ յԱՌԵնտա բան։
Թաքրդմանէ՝ մեզ տիրա բար,
ԴՀոգւոյն բղիսումն՝ անքննաբար

թէ ՚ի հօրե՛ է՛ յատկա բար :
Թռէքրար օլքիթապըն . 415 . թղ
թահամարընտայ . Երրորդութի
իւզէրինէ սէ օյլէտիյինտէ . ա
չըլենէթիշտիբէմէյիւպ՝ տէօնէր
տէր քի :

Խորին խորհուրդ՝ անծին ա
նուն՝ պարսիակեցան . և Արդ
ւոյն՝ ծընելութիւնն՝ ոչ ճառե
ցան . ՚ի հօրե՛ բղխումն հոգ
ւոյդ՝ ոչ քըննեցան . և հոսման
Արդւոյ առում՝ ոչ պատմեցան :)
Նէ տէյօր պագտընմը : Տէրին
սըստըր քի՝ պապայա տօղմազի
սիմ տէնիլմիշ . էվլատըն տօղտու
ղու իֆատէ օլունմամը : Վէ
ոռոհուլահըն բղխումունու պա
պատէն նէ շէքիլ օլունղու ա
րանմամը : աղնատընմը քի բըզ
խումունու Առոհուլահըն պա
պատէն տէտի : Թռէքրար օլքի

Թապըն • 426 • Թղթահամարըն -

տայ եազար քի :

Ա. յլ միածին՝ Որդի ծըն եալ.
ըստ ՚ի լուսոյ հօրէ ծագ եալ.
Յորմէ և կետնքն՝ աղբերացեալ
՚ի նոյն հօրէ՝ հոգի բղիս եալ.
Կեօրտիւնմիւ նէ տէտի, տէ-
տի քի . օլ միածին որդի քէն-
տի նուր առւր . նուրի պապա-
տէն տօղտի . քի օլ պապատէն
սաղլըք վէրիձի սբ հոգի . չէշ
ժէնիպ վէ բղիսել օլտի : Կիւ-
զէշէ քիքրինէ ալ քի նէ տէ
յօր : Պապատէն չէշմէլէնիպ,
վէ բղիսել օլուր տէյօր եղբայր:
Թակքրարէն՝ կինէ օլ քիթապըն .

467 • Թղթահամարընտայ : | ու-
սաւորիչին օղլու արիստակէսին
‘Կիկիայ ժողովքունտան տէօ-
նիւպ կէլմէսինի նագլ իտէր,
տէր քի :

Օ արիստակէս՝ փոխան յըղեալ,
որ իւր որդի՝ համանման եալ,
Օ բն հաւատոյ՝ անդուսա առել
տանըս հայոց՝ պարգեք բերել,
Յօրոյ հիման՝ մեք հաստատեալ,
անշարժապէս՝ տրամադըր եալ.
Արիսի՝ չեմք հաւան եալ.
և սաբէլի՝ չեմք հընազանդ եալ.
Աչ Երտիքէս՝ տեղի գըտեալ.
Այլ մեք ՚ի հայր՝ հաւատացեալ
և Միածնին՝ երկըրպագ եալ,
Եւ զհոգին՝ խոստովան եալ,
յեռթէ Հօրըն բըղիս եալ:
‘Եւ տէյօր պագտընմը։ Արիս-
տակէս՝ Եիկիայ Աինադոսուն-
տան, տօղրու հաւատքըն ձեվա-
պընը կէթիրտի։ Հայոց մէմլէքէ
թինէ փէշկէշ միսալի։ Քի ոլ
թէմէլին իւղէրինէ պիզ եա-
փըլմըշ։ Վէ գավիլէնմիշիզ։ Արի-
ստա պէյէնմէմիշիզ։ Սաբէլէ մի-

Թիւհ օլմամբը շրդ. Ենտիքեսէ,
վէ տահայ սայըրը լարընա՝ մէյիւ
վէրմէ միշիզ տիր. Եա, պիղ հայր
Ալլահա ինանը ըրդ. վէ միածին
էվլատընա սէճտէ գըլարըդ. վէ
Որուհուլլահա իհտիգաթ իտէ-
րիզ. քի ողապանըն վարլըլընտան
բղիսէլ օլուր. Ակօրտիւնմիւ քի.
հեջպիր էվլատտէնտէ բղիսէլ.
ըուր տէյէն վարմը տրը. Հեմն
Ալլահ ինսաք վէրսին քէնտինի
պիլմէյիպ սէօյլէյէնլէրէ. ամին
Օմէքրար՝ օլ քիթապըն. 519.
Թղթահամարընտայ. Կերսէս
Ընորհալի օքույանլարա նիազ
իտէր՝ տէր քի:

Յիշէլ յաղօթս՝ արժանաց եալ.
զանձն անարժան՝ և տաժան եալ.
էին յորմէ՝ յառաջ եկ եալ.
՚ի յանգոյից՝ գոյք եաց եալ.
բանին ը հօր՝ յորմէ ծըն եալ.

Հոգւոյն անդուստ՝ յուրջ բղևել
Ակօրտիւնսիւ, նէ տէտի, Պէ
նիմ իշխան (տէր) աղօթք ետին
փէտէրի Խաչահա. վէ Եվլատի
ուլահընա. քի քէնտինտէն տօղ
մուշտուր. վէ Խուհուլահընա
քի քէնտինտէն իւրեյե կէլ
միշ. վէ բղևել օլմուշտուր:

(Օնունձու՝ աբն՝ Աւերսէս լամբ
րօնացի Խունական տէնիլէն քի
թապըն : 139. Ծղթահամարընտայ
պույտուրուր տէր քի : Խորդ՝ զի
իսրայել եր անկենդան յարացու
ցին գծաղրօղ՝ որք ՚ի մեղացն
Խորդամայ տիրեալք՝ ոչ զօրեցին
առնուլ պաշտօնեայ քահանայա
դօրծութե իւրեանց զնողին
այ, իսկ ապա եկեալ ՚Իս քահա
նայապետ հանդերձելոյ բար-
եաց՝ անդր եմուտ իւրով ար-
եամբն ՚ի սրբութի Արբուեց՝

որէ ծոցն հայրենի և անտանօր
նօթձեաց մեղ զյաւիտենական
փրկութին։ և փրկելոցս պաշտ
պան՝ է առ ՚ի հօրէ և առաքեաց

ՀՈՊԻՆ ՍՐ.

ո՞լ ասէ Յօհաննէս ԱՌԵտարա
նին, 13. Գլուխ. 17. Համար։
ը ձեզ բնակեսցի և ը ձեզ ե
զիցի ՚ի յաւիտեան, ՚ԱՌ տէտի
պիլտին մի։ տէտի քի։ էսկի։

ըկնքտէ՝ ԱՌամտան գալան կիւ
նահէ եկսիր օլմուշլարիսի ճիւմ
լէսի։ օնտան եօթիւրիւ գա-
տըր օլմատըլար Հոգին սուրբու
քէնտիլէրինին ՚Քահանայագոր
ծութիւնունա պաշտպան ալմա-
ղա։ լաքին՝ քս տիւնեայէ կէ-
լիպ քահանայապետ օլուպ, աօնդ
րա վարըպ կիրիպ փոքըլքլարըն
փաքընա, քի պապասընըն գօյնու
տուր։ օրատա պիզէ էհսան էյ

լէտի էպէտի սաղըղը. վէ պէ
զէ պաշտպան եօլլատը հոգին
սբու պապատէն ալլայ տայ. նի
ձէ քի հօհաննէս սէօյլէր: սի
զինլէ պիլէ օլսուն. վէ սիղտէ
սաքին օլսուն էպէտի: լիօր
տիւնմիւ. նէ շէքիւ պուտա
Պետրոս Առաքեալա. վէ օպիր
Արլարա միւթապիք սէօյլէյօր՝
տէմէսկինլէ քի, պապատէն ա
լլայ պիզէ վէրտի:

Խտէ սբ քիթապլէրտէն, էյէր
աւետարանտան, էյէր առաքեալ
լարտան. էյէր սբ ժողովքտան,
էյէր Աճաբան վարդապետլէր
տէն, շահատէթլէք կեթիրտիք.
քի աշեքեարէձէ տէտիլէր հե
փիսիտէ քի. ոռուհուլլահ պապա
տէն ըրքար. վէ բղևել օլուր,
էյ. շիմտիձիք պու սահիհ ձէ
վապլէրէ գարշ սէօյլէմէք. հո

գին Արայ քիւֆր էթմեք տէ-
յելմ: (հէթասընա թէօպէ:)
տահայ միւրատ օլունսայ չօք պու-
լունուր սբ քիթապլէրտէն, քի
ռուհուլլահ պապատէն չքար սէ
նիլմիշ. ամմա շիմտիլիք պու գա-
տարձա մազուր օլա: Ակէլէլիմ
քի. ռուհուլլահը պապատէն վէ
էվլատտէն չքար վէ բղիսէլ.
լուր տէյէն քիմսէլէր նէրէտէն,
վէ հանկը Ար քիթապտէն. հան
կը Ար ժողովքտան. վէ նասրլ
Ար վարդապէտտէն. շահատէթ
լիւլէրի վար. սէօյլէսինլէր: լա
քին՝ քէնտիլէրիտէ պիլիրլէր
քի եօփտուր հէ՛ս պիրինտէ Ար
քիթապլէրին: վէ հաջան սօրուլ
տուղու զէման. տէրլէր քի. Քը
լորէնցիատա սինադոս օլտի. ոն
տա տէտիլէր քի ռուհուլլահ
էվլատտէնտէ չքար: վէ ու ժո

զովքան սօնղը կելէն . Եէնի
տէն Եէնիեէ Քռէնկ վարդա-
պետլէրիտէ , օլ սինադոսա պա-
գըպ՝ օնլարտա օլ Ճէվապը սէօյ
լէտիլէր , վէ քէնտիլէրիտէ պիլ
տիլէր եազնը օլտուղինի , ամ
մա՝ միլէթ գայրեթի կիւտիւպ՝
պու եալանը սէօյլէրլէր , քի
իւչ Աինադոսա քարշուըր , վէ
պիւթիւն Աբ քիթապլէրէ զըթ
տըր : Օ իրա՝ իշտէ սէլատըր ,
եյէր պիր դանէճիք պուլապիլէր
լէրսէ սբ քիթապլէրտէն : Ճիւն
քի պիլերլէր քի եօքտուր , պաշ
լարչար սբ քիթապլէրտէն պի-
րէր սէօզ ալըպ . քէնտի կէօ-
նիւլլէրինէ կէօրէ մանա վէ-
րիպտէ : շաշկընլարը ալտատըպ .
քէնտիլէրինէ ույտուրույօրլար,
տէմէքլէնքի . իշտէ պունուն
պուրասը քի պէօյլէ սէզլէր .

Է. Եվլատտէնտէ բղխումն տէ
մեքտիր տէյի. սբ քիթապէլէրի
քէնտի եալանլարընա ույտուրա
ճագլար, ամմա ույտուրամազլար
նիշիւն քի սբ անետարանայ սբ
վարդապէտլէր մանասըն վէրմիշ
լէրտիր եեքիարէ ։ Քէնտիլէ-
րինէ հաճէթ տէյիլ թէքրար
մանա վէրմէք ։ իստէրսէ Աօղօ
յօն գատար Քէքիրաար օլսուն
լար կինէ տիյնէնմէզ ։ Խլաքի
ազիզ վարդապէտլէրին սէօղիւ
նիւ եսնէրիզ ։ Աէլէլիմքի ։ օլ
պազը Անետարանական Ճէվապ-
լէրէ սբ վարդապէտլէր նէ շէ-
քիլ մաանա վէրիրլէր ։ վէ տէ
տիյիմիզ պու մահութ մեկնիչ
լէր ։ նասըլ մաանա վէրիրլէր ։
Կյէրլիյիմ Սբ Ա արդապէտլէ-
րին մանասընա ույարսա, սէմի-
նա ։ Կյէրլիյիմ ույմազիսէ՝ գո-

պուլէթմէյիզ։ Պագալըմ։

Խփտիտա՝ Աբ ԱՇետարանտայ
եազըլըշքի, քս չարչարանք կէ
մէսինտէ՝ առաքեալլորա չօք նա
սահաթլար էյլէտիյինտէ։ տէու
նիւպ Ճէվապ էյլէտի քի, իշտէ
պէն արդըք կիտէեօրում։ պէն
նի Եօլլայան պապամա, լաքին
պունուտայ պէոյլէ պիլին քի,
Էյէր պէն կիթմէզսէմ։ Ծէսէլ
լա վէրիճի ռուհուլլահ կէլմէզ
սիզէ։ Վարայրմտա Եօլլայըմ սի
զէ։ Վէ տէօնէր օլ կէլչճէք
Առուհուլլահ իշիւն տէր քի։ օ
քի կէլիրսէ, պէնիմ սալթանա
թըմը արթըրաճաքտըր։ Օ իրա
պէնիմինտէն ալաճաքտըր։ վէ
նագլէտէճէք տիր սիզէ։ վէ։
նուն իշիւն տէտիմ քի, պէնիմ
քինտէն ալաճաքտըր, զիրա պապա
նըն նէսի վարըսա պէնիմ տիր

Պու պէնիմքինտէն ալաձաբտըր
տէտէյինի քսուն . Աբն հօհան
Ասկինաբան Ա արդապետ , հօհ
հաննու Մեկնիչն . 841. Թղթա
համարընտայ . մանասըն վէրիր
քի , պէնիմքինտէն ալըր տէտի
յի (տէր) օտուր քի , պէն նէ^ւ
սէօյլէտիմ իսէ , օնու սէօյլէ^ւ
յէճէքտիր օտա : Խակքրար տէ
մէքտիր քի , պէնիմ պիլտիյիմ
տէն ալըպ , նազլ էտէճէքտիր
սիզէ : Օ իրա՝ ոլիր տիր պէնիմ
վէ պապամըն պիլտիյի : Խակք
րար . 842. Թղթահամարընտայ .
Պէնիմքինտէն ալըր տէտիյիսէ .

տէմէք իստէր իտի քի (տէր)
սէօզիւ պէրլիք տիր պէնիմլէ .
Պու մանայը Աբն հօհան Ասկի
աբան վէրտի . քի գայըը սըլար
տա պէօյլէ սէօյլէրլէր . Աէլէ
լիմքի , օլ մահութ մեկնիչը ,

պու Ճեղապէ նէ շեքիլ մատնա
վէրմիշէր : Ա'խիթար՝ Շաբառ
քրիստոնէտականըն . 104 : Թղթա
համարընտայ : Ե՛ւ ետարանըն .
Ճեղապընըն իւզէրինտէ տէր
քի , էվլաթտէ բղիսօղտուր ուու
հուլահէ , նիճէ քի էվլաթտէ
սէօյլէտի քի , պէնիմքինտէն ա
լըպ նագլէտէճէք տիր սիզէ .

Պունա քէղալիք մահութլարտա
պէօյլէ սէօյլէրլէր : Եյ գարտաշ
լար . պու իքի քիմսէնին հանկը
սընա ինանալըմ : պէն ինանըրըմ
Ոսկեթերանա՝ քի ընդհանրական
Եկեղեցինին վարդապէտի տիր .
Ա'խիթար քիմտիր՝ քի պէն .
նա ինանայըմ : Թակրար՝ Յո
հաննու Ե՛ւ ետարանընտա եազըւ
մըւքի . քո քարոզութի էյլէտի
յինտէ պույուրուր տէր քի ,
Քիմքի պանա ինանըրըսայ , ո

նուն գառնընտան ըրմաքլար բըզ
խել օլաձագտըր : Պու ձեվապէ
Ասկեբերան Յօհաննու մեկնի-
չն, 539 . Թղթահամարընտայ մա-
անա վէրիր տէր քի , Քնայ ի-
նանան ատէմլէրին գառնընտան
ըրմաքլար բղխել օլաձագ աըր .
հէր քէշ քէնտինին հաւատգը-
նա կէօրէ : Ա է տէօնէր տէր
քի . 540 . Թղթահամարընտայ . մ
տան կէօրիւնիւր քի (տէր) ե-
նանանլարըն գառնընտան ըրմաք-
լար չըքմասը , նիձէ քի Աբ ստէ-
փաննոսուն իմաստութիւնու ,
պետրոս առաքեալըն լիսանը . պօ-
ղոս Առաքեալըն քարողութիւնու ,
քի Թաշկըն ըրմաքլար կիպի ,
պունլարըն գառնընտան շնորհք
բղխել օլուր իտի : Պունուն կի-
պի Աբն Կերսէս Լ ամբրօնացի
տէ մանա վէրիր հոգւոյ Գա-

լրստեան ճառընտայ, քի եկեղեց
ցիտե օքունուր Հոգեգալուստ
կիրակիսինին աքշամ ժամընտա,
քի աշաղա պասմասըտըր, վէ միսի
թար վանքընտան սաթըլըր օլ
տիրք: Աւելէլիմ քի, օլ մահութ
միսիթար մեկնիչ նասըլ մատնա
վերիեօր: Զայն քնի տէտէյի
քիւզիւրէք քիթապըն: հ4. թղ
թահամարընտայ՝ տէր քի քնայ,
ըրմաքլար սէնին գառնընտան
բղխել օլուր: ըրմաք հոգին սր
տուր (տէր) քի սէնտէնտէ բղ
խել օլուր, նիձէ քի պապատէն:
Լոյ: շիմտիճիք նասըլ էտէլիմ.
Հաւատքը խրզմընտանքը պըրա
քալըմմը: նէ տէրսինիզ: էյէր
անհաւատ վէ անխիղճ օլա սիւ
լիրսէք միսիթարըն սէօզիւն տիյ
նէրիզ: Օ իրա սաղտան սաղա
սր վարդապէտլէրէ գարշը վէ

զըթորը . վէ հէմ հոդին սբայ
գարշըրը : Օ իրա սբելար հոդ
ւով սբով սէօյլէրլէր իտի : օլ
Արելարա գարշը սէօյլէմէք , հո
դին սբայ գարշը սէօյլէմէք տիր:
Խաէքրար՝ կինէ օլ Յօհաննու
Լուտարանընտայ պուշուրմուշ
քս տէմէքլէն Լուաքեալլարա,
քի առէք զհոգի սբ , եթէ ու
մէք թողուցուք և այլն . Պու
ճէվապէ Յօհան Ասկեբերան .
մանա վէրիր տէր քի : նիճէ
պիր փատիշահ մանսուպ վէրիպ
փաշալարընա եօլլարսա , հիւքիւմ
վէրիր օնլարա , հափիս իթմէյէ .
վէ հափիստէն գուրթարմաղա ,
օնուն կիպին քս տայ Լուաքեալ
լարը եօլլամայրլա՝ պու գուվէ
թի օնլարա վէրտի : Վ է տէ .
նէր տէրքի . քս տէտի քի՝ պէն
կիթմէյինճէ հոդին սբ կէլմէզ

Ղայ շիմտիճիք վէրիեօր։ Ղօֆ,
վէրմէտի հոգին Աբու. Եա՛ ետ
քըզըլս կէթիրտի օնլարըն ռու
հինի իւֆիւրմեյիլէ ։ Քի հոգին
-բ կէլիրսէ հաղըրլանմըշ օլսուն
լար ալմաղա ։ օնուն իշխուն տէ
տի քի ։ առեք զհոգի սբ ։ պու
նուն կիպի վէնէտիք պասմասը՝
Յա որդի տէնիլէն քիթապըն ։
314. Թղթահամարնտա ։ սբն ներ
սէս շնորհալն պույուրուր օլ
ձէվապ իւզէրինտէ տէր քի ։
Ը նորհեաց նց փչմամբ զհոգին
զայն զոր կորոյս՝ մարդն առաջին ։
Պաղըզլատը (տէր) օլ Ուու
հուլահը Լուաքեալլարա, քի գա
լըպ էթտի օնու հաղըէթի Լո
տէմ ։ Էյ Ճանըմ կէլէլիմ քի ։
օլ մահութ մեկնիցլէր ։ նէ՛ տէ
տիլէր Քլօրէնցիա ժողովքուն
տա ալթընձը Ճէմ օլմալարընտա ։

պու քնուն առաքեալլարա իւ
Քիւրտիւցիւնիւ, անձնաւորա
կան բղխումն տէտիլեր։ Առ
պունուն կիպի Յակօք պատրի
Աւետարանըն մեկնութիւնուն
տայ. 600. Թղթահամարընտայ.
քնուն վըցումունուն իւզերին
տէ, տէր քի. ‘Եիձէ քի նէ
Քէս իչերտէն չըքար, օնուն կի
պի բղխել օլուր Հոգի սր, Ար
դինին էութիւնունտան։ Խ
եղբարք։ Ը իմտի Առստանդը
նուպօլսոյ ժողովքունամը ինա
նալըմ, քի ’ի Հօրէ բղխի տէ
տի. Եօքսա Քլօրէնցիայըմը տիյ
նէյէլիմ։ Խուսուսա քի, կոս
տանդընուպօլսոյ սր ժողովք ’ի
Հօրէ բղխի տէտիքտէն սօնդ
րա. տէօնիւպ տէտի քի, նզով
եալ օլսուն օ քիմսէ քի, պուն
տան զիեատէ պիր սէօզ արթը

բըրսա : Էյէր պանա ինանմազի
սէն, Առաքինութեց քիթապըն .
134. Թզմահամարընտայ օքու քի
ինանասըն : Խլաքի՛ ընդհանրա
կան ժողովք օլատա, օնու տիյ
նէմէյէլիմու . Քլօրէնցիայը գա
պուլ էտէլիմ մի .

Պունա Առլահ գայիլ օլուրմու .
Համան ըապպիմ Քիքիր կէօղիւ
միւղիւ ազրդ սագլայա, Ամին :
Ա է օ փչումն իւզէրինտէ Յօ¹
հան Ասկիաբան՝ վէներսէս շնոր
հալի՛ նասըլ մանա վէրտիլէր .
վէ Քլօրէնցիա սինադոսու, վէ²
Յակօք պատրի տէտիքլէրի մա
հութ, նասըլ մանա վէրտիլէր .
սիդ շէրահաթ քէսին քարտաշ
լար, Աբլարը պըրաքալըմ . վէ³
սբ ժողովքլարը ինքեար էտէ⁴
լիմու, պէօյլէ շէյթանի վար
դապետլէրէ ույալըմմը . Յայս

մանուքտա Ասհմի . Ե . տէնի
լէն քի . Արդի ՚ի հօրէ . Հոգին
սբ ՚ի նոցունց եռթէ . Ա է ա
դաթանգեղոս քիթապընտատայ
Ար Լ ուսանորիչ պէօյլէ սէոյ
լէր . վէ տահա սայրը եերլէր
տէ քի պուլունուրսա պունա
քէզալիք . օլ մահութ մեկնիչ
լէր , Ալլէմէս , Առաքինութեց
քիթապը , Հակօք պատրի , միսի
թար , վէ տահա պունլարա քէ-
զալիք խաբեքայ վարդապետլէր
տէ (պու ՚ի նոցունց եռթէ)
Ճեվապը , ՚ի հօրէ և յԱրդւոյ
բղխումն մեկնել իտէրլէր : Լ է ա
քին ինանմայրն եղբարք : Լ է ա
բանլարըն իլամընա կէօյրէ , եռւ
թի նէ տօղուրուր . նէ տօղար .
նէ բղխել ետէր . նէ բղխեց
եալ օլուր . Օ իրա՝ էյէր եռւ
թի տօղուրայըտը , եա տօղայըտը .

եա բղիսել էտեյիտի, եա բըլ
խեցեալ օլայըտը . էօյլէ օլուր
իտի քի . Արդի քենտի քենտի
սինի տօղուրմուշ օլուր իտի :
Վէ Հոգի սբ՝ քենտի քենտիսի
նի բղիսել էթմիշ օլուր իտի :
միմքինսիզ շէյտիր քի գարտաշ
լար՝ պիր վարլըք քենտի վարլը
ուշայ սեպէայ օլա . չիւնքի Եր
րուդութիտայ՝ էութի պիր աիր,
Լայէր Հոգին Աբ էութիուն
աան Պապանըն . Վէ էվլատըն
բղիսել օլուրսայ , քենտիսի քեն
տիսինտէն տէ, բղիսել օլմուշ .
լուր : Եշա նէշեքիլ աղնամալը
տէրսէնիզ՝ սեօյլէյիմ . Արիոս .
Վէ Ակեդոն հայհոյիչ, Հոգին
սբ իշիւն տէրլէր իտի քի, Ա.Լ
լահ տէյիլտիր, եարատըլմըշտըւ
պապանըն Վէ էվլատըն էութիւ
նունտան տէյիլ : Պունուն ի-

չեւն Ար Պապալարը մըզ տէտի
էրքի, Հոգին սբ Թէմամ Իւլ
լահտը, Եարատը լմամը շորը, վէ
Պապանըն վէ էվյատըն էութիւ
նունտանտըր: Չիւնքի իւցիւ
պիր էութիւ տուր. օնուն իցիւն
պու միսիլլի ճէվապլէր մանի
տէյիլ տիր: Միսալ տէմիշիմքի,
Որդի Պապանըն վէ Ռառւհուլ
լահըն էութիւնտան տըր, նէ
մանի: Պէօյլէ տէմէյիլէ՝ Որդի
յի Պապատէն, վէ Ռառւհուլահ
տէնմի տօղմուշ զանն էտէճէ-
յիզ: Հաշա: Խա՛, Հայրըն, վէ
Հոգինին էութիւնտան օլտու
ղինի տօւյաձաղըզ: Աինէ ոլ մա-
հութ մեկնիցլէր. Որ ՚ի յարա-
շարժ շարականը՝ ՚ի հօրէ և յորդ
ւոյ բղխումն մեկնել էտէրլէր:
Լաքին էօյլէ տէյիլտիր: (Որ
՚ի յարաշարժ Աղբերէն յառաջ

բղիսեալ տէմէք) տայըմա աքար
չէշմէտէն . իլէրիյէ կէլմիշ ըլու
խեալ տէմէք տիր : Օ էրէ՝ տա
յըմա աքար չէշմէ՝ պապատըր .
օնտան իլէրիյէ կէլիպ բղիսեալ
օլան՝ Հոգիտիր : (Անհատաբար
'ի յորդւոյ տէմէք) Ա. յըըլմա
մաքլան Որդիտէն տէմէքտիր :
(տիրապէս սբ Հոգին տէմէք .)
Ճշմարտապէս սբ Հոգի տէմէք
տիր : Ալինէ օլ մահութ մեկնիչ
լէր . Որ 'ի վը ջուրցն գոլով շա
րականը . 'ի Հօրէ և յՈրդւոյ
բղիսումն մեկնել իտէրլէր : ամ
մա տէյիլտիր (Որ 'ի վը ջուրցն
գոլով գոյացոյց զարարածս տէ
մէք) Առւլար իւզէրինտէ . օլ
մայըլա վար էյլէտի ճիւմլէ նէս
նէլէրի տէմէք տիր : (Անանջըր
պետն 'ի Հօրէ և յՈրդւոյ տէ
մէք) այրըլմայան պապատէն վէ

է վլատաէն տէմէք տիր : Ինան
մազիսէ պու սէօզլէրէ պիր քիմ
սէ . վարսըն անանջըրպէտ բառը
միսիթարըն բառդիրքինէ պաք-
սըն քի , կէրչէքմիտիր սէօզլէ-
րիմ , եօքսա եւալան : Ուեքրար՝
ոլ յակօք պատրի տէտիքլէրի
մահութ , Յօհան Ասկերերա-
նըն պէտէկոստէնին աղօթքուն
տա սէօյլէտիյի սէօզլէրէ զիա
տէ բառ գաթըպ , ՚ի հօրէ և
յՈրդւոյ բղխումն տէմիշտէյի ,
իքթիրա իտէեօր : Նէ շէքիւ
տէրսէն . սէօյլէյիմ : Ասկերե-
րան տէմիշքի , Որ եսդ ՏՌ Դ
րութեց . և Լ Ճ ճշմարիտ , Ա Հ
բիւր լուսոյ և կենաց , բղխեալ
անքննաբար , հրաշագործ ՈՒ Հո
գիդ : Պունու տէմէք իստէր ոլ
ազեղքի : Աէն ով ու ճողի .
քի սահապսըն մէլյիքլէրէ , եա

խօստ գուշվվէթլէրէ . եամ սաղ
լըք վէ նուր չէշմէսի բղիսե-
ցեալ արանմամպջան : իշտէ ա-
շիքեարէճէ պէյանտըքքի , հո-
գին Աբայ տէմիշքի . սէնսօին
սաղլըք վէ նուր չէշմէսի , քի
բղիսեցեալսըն : Տէմէզքի 'ի
հօրէ , եախօտ 'ի յԱրդւոյ բըդ
խեցեալսըն : | պքին՝ օլ տէտի
յիմիզ մահութ մեկնիչ՝ ութան
մայրպ , առլանմայրպ . վէ Ալլահ
տան գօրքմայրպ , օլ բղիսեալբա-
ռըն . եօնիւնէ . 'ի հօրէ և յորդ
ւոյ բառլարըտտ գօմուշտայ .
հալքը ալտատընօրքի , իշտէ
բղիսեալտըք 'ի հօրէ և յԱրդ
ւոյ տէյի : Պանա ինանմազիսէ
պիր քիմսէ . վարսըն ձաշու գիր
քինտէ պաքսըն . քի պէնտէկոս
տէ Ճառընտատըր , վէ աշաղա
պասմասըտըր : Ա է օլ իմանսըզ

վէ տինսիզ Հակօք պատրինբն
Աւետարան մեկնութիւնտա .

580. Թղթահամարընտա պաքոըն
տա պիլսին : «Եւ տէյիմ, համան
Աւլահ ինսաք վէրսին պունա
քեղալիք եալանձըլարա, Ի՞մին :
Կինէ ոլ մեկնիչըլէր՝ Յովակիմ
և Աննա Մարականընտա . Հու

գի Հօր և Արդւոյ տէնիլէն Ճէ
վապը, բղխումն մեկնել իտէր
էր, ամմա տէյիլտիր : Զիւնքի
Հոգի Հօր տէնիլիր Հոգին սբ .
օնուն կիպի Հոգի Արդւոյտայ
աէնիլիր : Նիմէ քի Պօղոս Առա
քեալ տա սէօյլէր . գաղտտացւոց .

4. Գլուխունտա : Պունտան բղ
խումն տույուլմազ . շուքատար
քի . Հոգի պապանըն վէ Եվլա
տըն տէմէք տիր : Պունտա ա
մենեւին բղխումն սատաթը
եօք տուր : Կինէ ոլ եալանձը

մեկնիցլէր՝ նոյն և նման Շա
ռականը. ՚ի Հօրէ և յԱրդւոյ
բղխումն մեկնել իտէրլէր, քի
տէյիլտիր. ՞Օ իրա՝ (նոյն և նր
ման Հօր և Արդւոյ տէմէք)
և այլն. Ով սթ Հոգի՝ սէն պա
պայտ վէ Եվլատէ պէնզէր՝ վէ
օնլարլա պիր՝ եարատըլմամըշ՝ վէ
պիր վարլըքտասըն տէմէք տիր
(բղխումն Հօր անքննաբար. տէ
մէք) բղխումնուսուն պապանըն
արանմամաքլան տէմէք տիր (Ա.
ռօղ յորդւոյ անձառաբար. տէ
մէք) Ա.լըճը Եվլաթտէն թա
պիր օլունմամաքլան տէմէք տիր.
Ա.լըճը լուղէթիյիլէ՝ բղխումն
լուղէթի՝ նէ գատար ուղաքտը:
Կէօյ եերէ եաքընտը օնտան,
պիլէնէ, եյէր ալըճը բառը բղ
խումն տէմէյիսէ, սօրալըմ սի
զէ Եղբարք: Ա.լըճը նէ տիր, ա

լընան նէ տիր : Պէլի քի ալը
ճը հոգի սբ տուր : Եշա ալը-
զը նէ տիր : Եյեր քէնտինի ա-
լը տէրսէն, քէնտի քէնտիսին
տէ տէյիլիմիշ : Եշա օքէնտիսի-
նի ալան քիմ իտի : իշտէ պէլի
քի հոգի սբ ալըճը քէնտիյի-
սէ . իքտիզաքի ալարզը պաշկա
շէյ օլաճաք տըր : Եյեր նէ տիր
ալտըզը տէրսէն : օտուր քի քի
տէտի հոգին սբ իցիւն քի . պէ
նիմբինտէն ալըր . վէ նադլ ե-
տէր սիզէ . քի Յօհան Ոսկե-
բերան մանասըն վէրտի օլ ձէ-
վապէ . քի պիզտէ եազտըք եօ-
գարտայ ըագամըյըլա . օլ լէ-
տարանըն ձէվապընըն իւզէրին
տէ : Ուէքրար Յակօբ պատրի
լէտարան մեկնութիունտայ
վէ դանանութիւնունտա տէր
քի . հայլար գիրք դպրութեան

տայ՝ ՚ի հօրեւ և յԱրդւոյ բըռ
խումն դաւանել օլուրլար. Եւ
լան տըր ինանմայրն։ Օ իրա՝
(Տը և ած հայր քարոզեմք տէ
մէք) Ճիւմլէյէ սահապ վազ իւ
տէրիզ հայր Ալլահը տէ մէք տիր
(զԱրդին ը հօր փառաւորեմք
տէ մէք) Եվլատը պապայլալ պէ
րապէր փառաւորել իտէրիզ տէ
մէք տիր (զՀոգին նոցին՝ բըռ
խումն առեմք տէ մէք) օնլարըն
հոգիսինի բղխումն տէրիզ տէ
մէք տիր։ Պիստնտա շիմտիչիք
՚ի հօրեւ և յԱրդւոյ սատաթը՝
եախօս Քիքը վարմը տըր. Եւ
՚ի հօրեւ. Նէ ՚ի յորդւոյ Քիքը
ըն վար։ Լ աքին՝ չիւնքի հոգի
հօր տայ տէնիլիր. Հոգի Արդ
ւոյ տայ տէնիլիր, օնուն իշխան
զՀոգին նոցին տէմիշ Կանձա
րան։ ամմա պու Եօդարքի տէտի

յիմիզ Յակօբ պատրի՝ պապա
սընտան Էօյրէնիպ Եալանձըլըզը
վէ Վէլէտիզնալըզը. Կէթիրիպ
Հոգին նոցինին էօնիւնտէն
նօքտայը գալտըլըզ, նոցինին ար
տընտ գօմուշ. ՚ի Հօրէ և յԱրդ
տոյ բախումն կեօստէրմէք իչիւն.
ինանմազիսէ պիր քիմսէ, վար
սըն Եէրինտէ պագսըն։ Ուհք
րար՝ օլ մահութ մեկնիցէր՝ Կը
լէմէս, վէ Յակօբ պատրի. պիր
Եալան տահա սէօյլէրլէր։ ՚Եա
րԵիացինին. 43. պաշընըն վեր
ջինտէ. Հոգին սբ իչիւն Եա
վարքի. Լա՛ սկզբնաւորիդ սկզ
բանց, Տէմէք տիրքի։ Ո՛վ սբ
Հոգի՝ սէն Պապայըլա՝ վէ Եվ
լատըլա՝ պէրապէր իփտիտասըն
իփտիտալէրէ. Սանքի տէմէք
տիրքի. Նէ՛ գատար իփտիտալէր
վարըսա, Տէփ օլ իփտիտալէրէ

իմաստասըն . պապայըլա վէ եվ
լատըլա պէրապէր . Ամմա՝ պու
Յակօք պատրի Զէլէպիսի , սկզ
բանց բառըն իւստիւնէ պիր ի
նի եազըճըլը գօսունտա , սկըզ
բանց բառը . ՚ի սկզբանց եափ
սըն . քի ՚ի հօրէ և յորդւոյ
աղնանմաղ իչիւն . Խա՛ պունա
Ալլահ գայրլօլուրմու . քի Ար
քիթապլէրէ կեօնիւլէրինէ
կեօրէ եազը գալտրրսընլար , եա
զը գօսունլար , նօգտանըն եւ
րին տէյիշտիրսինլէր իստէտիք
լէրինէ կեօրէ . հօշունտու՝ հէ
մէն Ալլահ հագլարընտան կել
սին . նէ տէյէլիմ . Խմեքըրար՝ ոլ
Յակօք պատրի՝ Կարեկացիյէ
իքիթիրա իմմիշքի , ՚ի հօրէ և
յՈրդւոյ բղխումն տէմիշտիր
տէյի . 75 . ինձի պաշընտայ . ամ
մա եալանտըր . նիշիւն քի , Կա

ըեկացի տէմիշքի : (Օրհնաբա-
նեմք ը հօր և որդւոյ՝ և զան
բաժանելի բղխումն՝ նոցին փա-
ռակից : տէմիք տիրքի : օրհնա-
բանել իտէրիզ . պապանայ՝ վէ-
եվլատէ պէրապէր , ոլ այրըլմազ
բղխումու , օնլարա փառակից :
Սանքի պապայա վէ եվլատէ փա-
ռակից տէմիք իստէր : Ամմա ոլ
Ավլահտան գօրդմազ մեկնիչ՝ բղ-
խումուն էօնիւնտէն նօգտայը
գալթըլըպտա , իլէրիյէ կէօթիւ-
րիւպ . նոցինին էօնիւնէ գո-
մուշքի . շարադրութիուն քիք
րինի տէյիշտիրէմէք : Ամմա շաշ
կըն տիւշիւնմէզքի , նոցինին
էօնիւնէ գօրում պու նօգտայը
ամմա պունուն իլէրիսինտէ օ-
լան փառակից բառը նէ՛ եաբա-
ճաղըմ տէմիզ : բղխումն նոցին
տէտին ; Աջա օ իլէրտէքի օլան

փառակից բառը նէ եաբալըմ։
մէյտանտէ գալոր։ Քիմ տիր
պու փառակից օլան։ վէ քիմէ
փառակից տէմէլին, պու փառա-
կից բառըլա։ Տիւշիւնմէմիշ տէ
տիմ ամմա։ տիւշիւնմիւշ վէլէ
տիզնա։ նէ եափմըշ։ վկայութի-
ալորդը զէման պու սէօղիւ, փա-
ռակից բառընա կէլինձէ օնու
եազմամըշ։ Ամմա կինէ հայվան
օլտուղունտան, տէմէմիշքի, պու
նու պէօյլէ էտերիմ ամմա, եա
պու հալգ նարեկ օգումազմը։
լաքին իշտէ պէօյլէ նէ գատար
Քիքիրտարըզ տէրլէրսէ, օլ գա-
տար շաշկընտըրըլար, քի պէօյլէ
մասկարայ ճառիս վէ պէդնամ
օլուրլար։ հօշունտու տահա պէթ-
թէր օլսունլար։ Խճէքրար՝ կի-
նէ օլ մահութլարըն պիր սա-
տաթը վսրտըր քի։ շիմտիքի մա

Հութլարտա Եօյրէնիպ Առար
կութի իտէրլէր քի, Հոգին սբ
սէր տէյիլմի: Էյ: Պապա Եվլա
տընը սէվմէզ մի: Էյ: Եվլաթտէ
պապասընը սէվմէզ մի: Էյ: Իշ-
տէ օնլարըն պիր պիրինի սէվմէ
լերինտէն՝ քի մապէյնլէրինտէ
պիր սէր փէյտահ օլունտու, իշ
տէ օլ սէր Հոգին սբ տուրքի,
երիսինտէն իլիրիյէ կէլտի վէ
բղխէլ օլտի: Ամմա վէլէտիզ
նալըք տըր: Օ իրա աքըլլը օլա
նա՝ պէլլի պէյան տըրքի, պապա
Եվլատընը սէվէրտէ, ոիւհինի
սէվմէզ մի: Պէլլի քի սէվէր:
Հոգիտէ Հայրը սէվմէզ մի: Պէլ
լիքի սէվէր: օնլարըն մապէյն-
լերինտէ իլէրիյէ կէլէն սէրէ
նէ տէյէլիմ: Եյէր Որդի տէ-
սէք: օլմուշ օլուր քի: Որդի-
յի Հայրտան, վէ Հոգիտէն ի-

Էրեյէ կելմիշ տէմէլի։ Եա տօղ
մայրւա։ Եա բղխել օլմայրւա։
Էյէր տէսէք տօղմաղւա։ օլմազւ
նիշիւնքի՝ Արդի սալթ պապա
տէն տօղմուշ տուր, Հոգիտէն
տէ տօղար տէնիլմէզ. Էյէր տէ
սէք բղխումուլա։ Արդի եքի
սինտէն տէյիլա. սալթ պապա
տէն տիր վէ բղխումն տէնիլմէզ
Էյէր տէրսէք օ սէր Հոգիտիր
տէյի, օլուր եքի հոգի։ Օ է-
րէ պէր Հոգի պապատէն վէ
էվլաթտէն, Պիր Հոգիտէ պա
պատէն վէ Հոգիտէն, քի հէթա
սընա թէօպէ։ օնտան սօնղրա։
Արդիտէ Հոգիյի սէվէր, վէ
Հոգիտէ որդիյի սէվէր։ պու
սէրէ նէ տէյէլիմ։ Էյէր Հայր
տէսէք, օլմուշ օլուր քի։ Հայր
Արդիտէն վէ Հոգիտէն իլէրի
յէ կելմիշ օլուր՝ քի հայհոյուրի

տուր։ Օ իրա՛ Հայր անսկիզբ
տիր։ սկզբնաշորեւալ տէյէլ տիր։
էյէր տէսէք քի Արդիտէն վէ
Հոգիտէն իւլըրէյէ կէլէն հոգի
տիր։ Խշտէ իւչ օլուր հոգի սբ
(քի հէթաւընա թէօպէ։) Օ ի
րա՛ պիր սէր պապատէն վէ եվ
լաթտէն, պիր սէր հայրտան վէ
հոգիտէն։ պիր սէրտէ որդի
տէն վէ հոգիտէն։ իշտէ իւչ
հոգի տէմէք օլուր, տէտիյինի
զէ կէօրէ քի կէնէ հէթաւընա
թէօպէ։ էյէր պիր քիմսէ տէր
սէ քի, պէլ իւշիւտէ պիրիպի
ըինի սէվէրլէր ամմա։ Հոգին
սբ մահսուսէն մուհապպէթ
տէնիլիր։ Փէք կիւղէլ։ Եա՛
Հոգին սբայ մուհապպէթ տէնի
լիրտէ։ Հայրատա Արդիյէտէ
տէնիլմէլմէ մի։ Հայ։ Հայ։ Եր
բորդութիւն և մի Աճութիւն սէր
տէնիլիր։ Նիմէ քի ՀՅաննէս

Անետարանից սէօյլէր, Առա-
ջին Կաթուղիկեայցըն. տէօր
տիւնձիւ գլուխ. վէ. 8. հա-
մար, քի Աղլահ մուհապպէթ
տիր: օնտան սօնզրա. հայրտա-
որդիտէ՝ հոգիտէ՝ սբ գիւքէր
տէ սէր տէնիլիրլէր: նիմէ քի
սբն Կերսէս Հնորհալէ՝ Հոգ
ւոյ Գալոտեան Հարականըն
իքինձի Կանօնունտա, օրհնու-
թիւն սօն տունունտա, տէր
քի Հոգին Արայ: Աէրն ՚ի սի
րոյ զուերդ առաքեաց: Աանքի
տէմէք իստերքի. Առուհապպէթ
մուհապպէթտէն մուհապպէթի
նիզի եօլատը: Իվտիտաքի մու-
հապպէթ տէտիյին Արդիտիր:
Իքինձիսի մուհապպէթտէն տէ
տիյին՝ Հայրտը: Ահ իւշիւն
ձիւսիւ մուհապպէթինիզի տէ
տիյին՝ Հոգի սբ առւր: Աանքի
տէմէք իստեր քի: Ա՛շ սբ Հո-

գի, սենի էվլատու լլահ Պապա
տեն Եօլլատը, | պքին իւշիւնե
տէ մուհապպէթ իսիմ գոմուշ
Աբն ՚ Ա, Երսես շնորհալի. կէօր
տիւնմիւքի իւշիւնետէ մու-
հապպէթ տէնիլիեօր, տէյիւլքի
Աալթ հոգին սրայ տէնիլիր Եղ
բարք, | Ա էլէտիզնալըզըլա ձէն
նէթէ կիրիլմէզ: Եազըքտըր
Ճանընըզա գարտաշլար, սիզ պի
Ըրսինիզ: Քարազըմ Եանըլընզ
իսէ, Եազնըշ հիսպպ՝ Պաղտատ
տան տէօնէր տէմիշլէր:

Հահ Պէյիթնէ:

Եանըլմաք ինսաննա՝ մանի տէ-
յիլտիս,
լսքին ինսատձըլըք՝ շանի տէյիւ-
տիր:

Օ իրա Եանըլըպտա՝ ինսատըն
սիւրմէք.

շէյթանտըր օլ, ինսան՝ Եանի

Ա տան որդիւն ՚է տան պատարագե
Հու *

Եթէ որդիք աբրահամու էիք,
զգործսրն աբրահամու գործէիք,
Յօհ" 8 Գլ 39 ՀՄր:

Եֆենտիմիզին սէվկիւ
լիւ շայըրտը՝ երանելի Յօ
հաննէս Ա՛ւետարանիչ՝ եազմըւ
Ար Ա՛ւետարանըն Յ ինձի պա
շընտայ, վէ 39 ունձու համարն
տայ, քի ՚Բա Եֆենտիմիզէ եա
հուտի գավմի կելիա տէտիլէր

ատեպսիզ հարեքէթիլէ, քի պիզ
Ետնի փաք սինսիլէտէնիզ՝ Ա.բ
բահամըն եվլաթլարը ըզ, Քո
էֆէնտիմիզ պունլարայ ձեվապ
իթտի վե տէտի, քի եյէր սիզ
Ա.բրահամըն եվլաթլէրի օլայը-
որնըզ՝ Ա.բրահամըն ամէլլէրինի
իշլէրիտինիզ.

Վ.էղալիք, պազը հերձուածող
վէ անօրէն քիմսէլէր՝ Ալահըն
թէմպիհլէրինէ դարշը՝ վէ ԱԲ
Խակեղեցինէ զըմ' չօք տիւրլիւ
հարեքէթլէր իթտիքտէն մաա-
տէ, տէօնիւպ օլ վագթըն եա
հուաէլէրի կիպի՝ ատէպսիզանէ
ձեվապ վէրէրլէր ուղղափառ
քիմսէլէրէ վէ եղիւնիւրլէր,
քի պիզ Քուն աշակերտլէրի
յէզ, վէ ԱԲ Խակեղեցինին եվ
լաթլարը ըզ տէյի: չիւնքի պէօյ

լւաիր, պիզ տախի տէյէպիլի
ըիզ պունչարա՝ ՚Բն է քէնտի
միզին ճէվապ վէրմէսի կիպի,
քի եյեր սիզ ՚Բնուն աշակերտ
էրի օլոյըտընըզ՝ օնուն թէմ
պէհէրբինի ծութարըտընըզ. վէ
Աբ Եկեղեցինին էվլաթլարը
լայըտընըզ՝ օնուն ամէլլէրբինի
էշլէրիտինիզ:

Լոյ շիմտի կէլէլիմ սիզէ՝ ոյ
անօրէն կարգաներլէր, նէ շէ^ւ
քիլ Քէթվանըզ վարտըր էվլէր
տէ պատարագ էթմէզէ։ Խշու
Լուսին էմրի պէյանտըր Աբ
քիթապլէրտէ։ Խշու Լուս
նէֆէսի տէնիլէն քիթապըն 2
օրինաց իջինտէ, 12 ինձի պաշըն
տայ պույուրմուշ Մուէս Մար
դարէ, վէ քանուն դայտ իթմիշ
Ճիւմլէ ճէմիյէթէ, վէ տէմիշ
քի, ոլ ենրի քի սէշըրսէ սին
զին

զին Բապպինիզ, վէ քէնտի ա-
զիզ իսմին օնուն իւստիւնէ
գորսայ, օլ Եկերտէ տիլէք ետի-
նիզ, օրայտ կիրինիզ, վէ օրա-
տայ վէրինիզ բէշէշնիզի, վէ
օրատայ ետինիզ գուրպանընըզը,
վէ տահի սայրը շէլէրինիզի:
Ա է 3 Թագաւորաց 8 ինձի պա-
շընտայ՝ կինէ պէօյլէ, Ա է 2 ին-
ձի Անացորդաց 6 ընձը Ա է ե-
տինձի պաշընտայ՝ կինէ պէօյլէ.
Խմտի պու ազիմ թէ մայիհլէրի
պույուրան Բապպի՝ քէնտինին
ազիզ գուլըը ելիլէ, ախըր
վագթինտէ պու տիւնեանըն՝
քէնտիսի կէլիպ պու տիւնեա-
յէ՝ քէնտի թէքմիլ եյլէտի՝ քէն-
տի ամելիլէ՝ քէնտինին եմը եթ-
տիղինի, սէջմէղելէ պաշկածայ
Եկը վէ մէքեան՝ օլ Ար Արօն
վէրնատունու, վէ օրատայ եյ-

Ետի քետինի գուրպան վէ փէշ
կէշ հայր ալլահա՞ ոլ ազիզ թէ
նինի վէ գանընը վէրմէղիլէ ա
ռաքեալլարայ՝ պիզիմ սէլամէթի
միզ իչեւն։ զուկ" 22, 12.

Օ իրայ՝ քենտիսի տախի սէօյ
թէտի լիսանըյըլա, քի պէն կէլ
մէտիմ եսկի օրէնքի սէօքմէղէ
վէ պօղմաղայ, եա՛, կէլտիմ քի
գուսուրուս տօլտուբմաղայ։ նի
ճէ քի քենտիսի օլտու թէքմի
լի օրէնքլէրին վէ մարգարելէ
րին։ Օ իրայ՝ նէ գատար օրէնք
լէր քի պույրուլտու՝ եյեր Ա՞
սէսին ելիիլէ, վէ եյեր սայրը
Մարգարելէրիլէ, Ճիւմլէսի հա
պէրլէր իտի՝ Կնուն միւպա
րէք տնօրէնութիունա, վէ օ
նուն գոյաձագ վէ սահմանել և
տէճէք սահէիհ օրէնքլէրինէ։
Խմտի՝ օլ եսկի օրէնքտէ, քի

պու գատար թէմպիհի թագաւ
վիթ օլունմուշ՝ սէցիլմէք իշխան
իպատեթ վե գուրպան եերի,
վե օլ եերտեն թաշրայ՝ հիւ
պիր եերտե օլմամաղայ թէմպիհ
վէ եասագ ։ եայ նէ գատար տա
հէ զեյատէ օլմալը՝ օլ եասագ
լար՝ Վիւն օրէնքինտէ ։ քի ե
կեղեցիտէն թաշրայ՝ հիւ պիր
եերտէ պատարագ օլունմասըն ։
Զիւնքի եսկի օրէնքաէ՝ պու
թէմպիհլէրէ միւթիւհ օլմայան
լար՝ գազեպէ միւստահագ օլուր
լար իտի, եայ պու ենի օրէնք
տէ՝ պիր քիմսէ օլ ամէլլէրի իւ
լէրսէ, եանի միւթիւհ օլմայրպ
եմրինէ Այր Եկեղեցինին՝ թէ
ճավուզլուք իտէրսէ, նի՛ճէ գուր
թուլաճագ օնուն գազեպլէրին
տէն ։ Օ իրայ՝ օլ եսկի օրէնք՝
պու եկնինին կէօլկէսի իտի ։

Եբրայ՝ 10 գլ 1 հմը։ Օ երայ՝
օնտայ հայվանլարը փեշկէ վէ
գուրպան քէսերէր իտի ալլա
հայ, լաքին՝ պու եենի որենքի
միզտէ՝ փեշկէ վէ գուրպան ի
տէրիզ՝ օլ փաք վէ լեքեսիզ ԱՌ
ածին որդի Յան Քառու, փաք
Աքըրըն փաքընը, քի մէքեանընը
տայ փաք իստէր։ վէ ըիզայ վէր
մէզ՝ քի հէրքիշի քէնտի կէօ
նիւլէրինէ կէօրէ՝ հէր նէրէ
տէ իստէրլէրսէ՝ օրատայ պա
տարագ իթսինլէր։ Պու սէ
պէպտէն եօթիւրիւ՝ կէրէքտիր
ձիւմիւմիզէ՝ զիտէսինձէ սա
քընմաք, քի օլմայայ՝ եկեղեցի
տէն թաշրայ պատարագ եօթսին
լէր կարգաւորլար։ Ա է էյէր
իտէրլէրսէ, պիզէ պօրձտուր՝
տաւաճը օլմաք օնլարայ, վէ դա
զէպինի վէրմէք՝ օլ քիմէսնէլէ

ըին՝ ալլահըն էմբինձէ : 'Սիմէ
քի Ար Գյորիգոր նարեկացի՝ ա
զիզ է Քէնտիմիզ՝ պույուրմուշ
նարեկ քիթապընըն Դի ինձի պա
շընտայ, քի մահու անիծիւք
հէրքէ այր՝ ըս օրինի, որ ար
տաքոյ խորանի այսր վկայութեն
գլ' աստուածային պատարագն
մատուցանէ :

Տիմէք իստէր, քի գաթիւ պէթ
տուվառըըլայ սիւրկիւն օլու-
նուր օլ քիմէմնէ՝ օրէնքին էմ
բինէ կէօրէ, էյէր քի պու ե-
կեղեցական խորանտան տաշրա՝
պիր սայրը եէրտէ՝ Ալլահայ լա
յըք օլան պատարագը մատուցա-
նել իտէրսէ : Լայէր պիր քիմ
սէ տէրսէ, քի օլ Ճէվապը պիր
վարդապետ սէօյլէմիշ՝ քիմ տիյ
նէր, պիզ պիլուիսմիզտէն շաշ
մայըզ : Պէլի պիր վարդապետ

ամմայ, վարդապետ սեղլերիմ
սանա: | աքին՝ սիզին թապիյէ
թինիզ է վլելտէն պէրի պու-
տուր, քի սիզին կեօյնիւնիւզէ
կէօրէ օլմատըքտան տօնրա: | Ա
լահ ազիմիշան տահի քէնտի պու-
յուրսայ՝ տիյնէմէզսինիզ: | Ա
մայ՝ հռօմեական վարդապետլէ
րինին իլամլարընայ նէ տէյէձէք
սինիզ: | Խտէ ուղղե ծուծ տէ
նիլէն քիթապընըզըն 183 թղթա
համարընտայ՝ եազար քի, թրի-
տէնթին սինադոսու հապեր
վերեր վէ Էմր իտեր եպիսկո-
պոսլարայ, քի աշխարհական քա-
հանալարայ՝ եախօտ կրօնաւոր
քահանալարայ՝ գոյվերմէսինլեր
Եկեղեցիտէն վէ մատուռլոր-
տան թաշրայ՝ ամենասբ պատա-
րագը է վլերտէ մատուցանելիթ
մէղէ: զիրայ՝ եկեղեցիւեր վէ

մատուռլար՝ օլ աճային հըզմեթ
էր ետա օղունմօսը իշխոն՝ չնա
դրեալ տըրլար։ եանի՝ օրհնեալ
վէ օծեալ տըրլար եպիսկոպոս
լարտան։ ամմայ՝ օլ թաշրատայ
օլան էվլէր՝ օծեալ վէ օրհնեալ
տէյիլտիր։

Ուեքրապ եռազմբւ օլ քիթապ՝
կինե օլ թղթահամարընտայ, քի
օծեալ վէ օրհնեալ եկեղեցիտէ
տահի՝ օրենք վէ ատեթ տէյիլ
պատարագ իթմէք, էյէր պազը^ւ
շէյլէրիլէ մուռտառլանմըշըմայ։
Եշանի՝ էյէր իշխնակ ատէմ եօլ
տիւրմիւշլէր իսէ, եախօտ զի
նայ իշլէնմիշխսէ, եա՞ անհաւատ,
եա՞ մէրտութիւուզ, եա՞ բանա
դրեալ կէօմիւլմիւշխսէ։

Ալ օրիւնիւզ, էշիւտինիզ, օրհ
նեալ վէ օծեալ եկեղեցիտէ
տահի՝ էյէր պու շէյլէր իդտի

զայ իտերսէ, պատարագ օլմամա
լը Զիւնքի պէօյլէիսէ, նէրէ
տէ գալուր, քի օրհնեալ վէ օ
ծեալ օլմատրքտան մատէ, օլ
էվի ատէմլէրին Եաթըպ գալդ
արզը Էվլէրտէ պատարագ մա
տուցանել իթմէք, քի տայըմայ
հալի օլմազ օլ եէրլէր՝ եօլսուզ
հարեքէթլէրտէն։ վայ Ճանընը
զայ Տմէքրար՝ օլ քիթաղըն 190
թզմահամարընտայ՝ եաղմըշքի,
օլմայայ քի պիր պօշ կէզէն քա
հանայ՝ Եախօտ Թանընմամըշ պիր
քահանայ պատարագ եթսին Եվ
լէրտէ։ Լուսիրն իսմինէ օծեալ
վէ օրհնեալ Եկեղեցիտէն վէ
մատուոլարտան Թաշրոյ՝ հեւ
պիր եէրտէ պատարագ եթ-
տիրթմէսինլէր (լու ամենայնի)
Հանի միւմպատ, հեր խուսու-
տայ։ Եանի, գայըլ լագըտը

իշտէ պեյեան օլունտու քի,
սիզ հռօմեական վէ փափապչտա
կան սինադուլարայ տախի միւ-
թիւհ տէյիլսինիզ։ Խմէքըար՝
սիզին պիր եօլսուզ վէ անօրէն
ամելինիզ տահի վար, քի եվլեր
տէ պատարագ եթտիքտէ գուլ
լանըրսընըզ։ Խորհրդատետրին
օլ երին օքուրսունուզ վէ տէր
սինիզ, ՚ի յարկի սրբութեն և ՚ի
տեղւոջ փառաբանութեն, հրեշ
տակաց բնակարանիս և մարդկան
քանարանիս։ առաջի Ածընկալ
ԱՌ նշանացս և սր տեղւոյս խո-
նարհեալ երկիրպագանեմք։ Տէ
մէքտիր քի, փաքլըլըն հանեսին
տէ, վէ Ալլահը օրհնել իտէ-
ձէք եերտէ, մէլայըքլարըն սա-
քին օլտուզու եերտէ, վէ ին-
սանլարըն իիւնահլարը փաքլէնէ
ձէք եերտէ, վէ Ալլահըքէն

տինե գապուլ իտէն՝ ազիզ նը
շանլարըն՝ վէ պու փաք վէ ո
զիզ եւրին էօնիւնտէ էյիլիպ
խէֆֆէլէ սէճտայ գըլարըզ:
Պիրտէ պունու տէրսինիզ, քի
՚ի մէջ տաճարիս և առաջի Այր
տէղոյս խոնարհեալ երկիրդա
գանեմք:

Տէմէք տիրքի, պու սարայըն վէ
մեքեանըն իջինտէ, վէ պու սը
վէ ազիզ եւրին վէ խորանըն
էօնիւնտէ՝ էյիլիր սէճտայ գը-
լարըզ:

Իմտի սօրալըմ սիզէ, օլ պատա
րագ իթտիղինիզ էվլէր՝ (փաք
լըզըն) եանի ալլահըն հանմէսի
միտիր եկեղեցի կիպի, քի ձիւմ
է փաքլըզլարըն փաքըտըրը, եօք
սայ՝ նէ փաք բնաան հանէսիմի-
տիր: Ալլահը օրհնել իտէճէք
եւրմիտիր եկեղեցի կիպի, եօք

սայ՝ քիւֆիւր կիւնահ սեոյլէ
յէճէք եէրմիտիր : Ա՞ւլայրքլար
առւրադըմբտըր եկեղեցի կիպի,
եօքսայ՝ շէյթանլար իւվասրմը-
տըր : Խնսանլարըն կիւնահլարը
փաքլէնէճէք եէրմիտիր, Ա՞ր ե
կեղեցի կիպի, եօքսայ՝ մաւա-
տառլըզը գաղանաճաք եէրմի-
տիր : Ալլահը քէնտինէ գա-
պուլ իտէն նշանլարայ եէրմի-
տիր, եօքսայ՝ շէյթանլորայ ոը-
զընաճաք եէրմիտիր : Ա՞ր եկե-
ղեցի կիպի փաք վէ ազիզ սէճ
տայ գըւաճաք եէրմիտիր, եօք-
սայ՝ (անասելի) եանի լիսանէ-
ալընմայաճագ կիւնահլորը իշէ-
յէճէք եէրմիտիր : Ալլահըն
(Տաճարը) եանի Սարայլմըտըրը
Ա՞ր եկեղեցի կիպի, եօքսայ՝ ա-
յըն օյուն քիմսելէրին տուրագ
եէրլէրիմիտիր : Ա՞ր եկեղեցի

սեղանը կիպի՛ բապպինին թահ
տըմըուրը, եօքսայ՝ սօքրա գու
րուք՝ եկյիպ իշխափ՝ տիւնեալըք
զէվք ու սէֆայ իտէմէք եեր
միտիր։

Պու եալան ճէվապլերի՝ նէշէ-
քիւ սէօյլէրսինիդ կ'լըսհտան
գօրդմտան։ Օ իրաց՝ ալլահըն
պաշլը թէմպիհին պիրիսի պու
տուր, քի եալան շէհատէթլիք
իթմէ։

Ա է ՚Բ՛ էքէնտիմիդ՝ քենտի
միւպարէք լիսանըյըլոյ տէտի՝
Յօհաննու առետարանըն Յինձք
պաշընտայ, վէ 44 համարընտայ,
քիմքի եալան սէօյլէր՝ քենտի-
նինքինտէն սէօյլէր, զէրայ՝ եա-
լանտըր օնուն պապասը շէյթան,
Ար էն յլ'աստուծոյ՝ զթանս այ-
լսէ, և գուք վէ այնտրիկ ո՛չ
լսէք, զի չէք յաստուծոյ։ Յօ-

Հաննու 8 ինձի պաշընտայ, վէ
47 համարընտայ։ Եշանի տիմեք
իստեր քի, օլ քիմսէ քի ԱՌԱՀ
տանտըր։ ԱՌԱՀԸՆ քելսմընայ է
շիտիր, վէ սիզ օնուն իշխոն է
շեթմէզսինիզ, զիրայ՝ ԱՌԱՀտան
տէյիլսինիզ։

Լայեր սիզէ պիր տառկընլըք
ԿԵԼԲՐԱՏ պու սէօզլէրտեն, պիւ
տիրին պիզէ, քի օլ պատարագ
ԵԹ-տիղինիզ էվլէր՝ հանկը և
պիսկապոստան, վէ նէ չեքիւ հայ
բապետտեն Տնագրեալ, օծեալ
վէ օրհնեալ օլմուշլար տըր։ վէ
եյեր պուլամազսանըզ, կինէ սէօ
զիւմիւզ սէօզտիւր, եալանըըսը
նըզ։ Օ իրայ օլ եկեղեցիլէր՝
Տնագրեալ, օրհնեալ, վէ օծեալ
օլմասը իշխոն, Արբուն մեքեան,
Փառաբանութե եէր։ ԱՌԵԼայոգ
լար եիւրտու։ Խնսանլարըն կիւ

Նահլարը ավք օլունաձաք հա-
նե . Աէծտայ գըլընաձագ , զէ ի
պատէթ , նամազ վէ նիսազ օլու
նաձաք եէր : Տաճար վէ թահտ
բապտիցէ տէնիլիրլէր : (Յնուն
իշխն կիսէ սէօզ պէղիմտիր ,
քի օսունուզ : Պէլի ռազպէթ
լիաիր ամուսնութի , վէ փաք
տըր անկողին , լաքին՝ պաշկատըր
Արբութե եէր՝ պաշկատըր ա-
մուսնութե . Օ կրայ՝ ԱրբուԵ
եէր՝ պաշկաձայ սալթ Աբ եկե-
ղեցիտիր , քի օնտայ պատարագ
վէ գուրպան օլունուր՝ Ալլա-
հըն սէվկիւլիւ փաք վէ թէմիզ
Գրազուսու , քի գուրթարտը
տիւնեայը կիւնահրնտան :

Խմտի՝ սահիհ սէօյլէրիմ սիզէ ,
նէ Քայտանըզ օլաճաքտըր Քը-
րիստոսուն շայըրտլարըյզ , վէ
Աբ եկեղեցինին եվլատլարըյը

տեմբուեն, նիշէ քի թութամազ
սընկը էմր էթտիքը ըբինի: Պադ
Յօհաննէս առաքեալը Քնուն
նէ եազար, առաջին կաթուղի-
կեայց քիթապընըն չ բնձի պա-
շնուայ, վէ 4 իւնձիւ համարըն
տայ, քի պիր քիմէսնէ տէրսէ-
քի, թանըտըմ Յս Քնու, վէ
ապղամազայ օնուն թէմպիհէլ-
ընի, եալանտըր, վէ սահիհլիք
Եօրտուր օլ քիմսէտէ: "Ի՞հա-
յէթ, օլ քիմսէնին էշիտէմէյի
Բապպիսինտէն պուտուր, քէ
նէ չաղըռըրարն պանայ է գէն-
տիմ է գէնտիմ, վէ նէ քի սա-
նայ սէ օյլէրսէմ իթմէզըն: Պու-
կա" 6 ընձր պաշընտայ վէ 46 հա
մարընտայ:

Պունա քէզալիք, ԱՌ եկեղեցի
ակ տէյէպիլիք պու չէ վապը սի
զին կիպի իթահաթսըզ քիմսէ-

լերէ, քի նեյէ աղղընըզայ ալըր
սընըզ պէնիմ իսմիմի, եկեղեցի
եկեղեցի, վէ պէնիմ գուրտու
զում ատէթլէրի վէ գանօնլա
լը հիշ թութմազընըզ բաւէ.

Յաշտս իէ՝ արէելետը են կոնոնօս՝
ա՛ իարդուորէ, մի՛ բնակիւ ընդ իանայս,
և ընդ աշխանս և ընդ աշխնայս,

Արկիհայ Աթ ոինադստոնտայ՝
7 ինձի կանունունտայ՝ եասպք
էթտիլէր պիւթէվիճէ ճիւմլէ
սինէ ալէսէվիյէ՝ եպիսկոպու
լարայ, քահանալարայ, սարկա
ւագլարայ, վէ կղէրիկոսլարայ,
քի տիշէհլիյիլէ պէրապէր տուր
մասընլար պիր եկրտէ, անատան
վէ գըշ գարտաշտան գայրը.

Պու նիկիհայ կանոնու եազրլմը
տըզ՝ ուղղ և ծուծ քիթապըն

816 Թղթահամարընտայ:

ԱՆՔՐԱՐ՝ լատինական սինադոս
լարընտայ տահի պու կանոնու
մուգարրեր էթմիշլէր: վէ սի-

նադոսլար պունլարտը:

Ագուիսկրտնեան, Կարդագին
եան, Ա.վենլեան, Յմօրօնեան,
Յմոլէթանու, վէ տահի զիատէ
թագավիթ իթմիշլէր, վէ տէ-
միշլէր, քի պիր էվտէ կղերիկոս
սաքին օլուրսայ, ու եերտէն հա
լոյրդլարը տահի տըշարը գօվմա
լը: Իմտի (կղերիկոսլարայ) եա
նի՝ կիսասարկանագլարայ քի,
պու գատար թէմպիհ վար, նէ
գատար տահի զիատէ սըդը վար
տըր: Քահանալարայ վէ եպիսկո
պոսլարայ:

ԱՆՔՐԱՐ՝ Անկոնդինեան լատի
նական սինադոսու տահի զիա-
տէ գավիլէյիպ՝ տէմիշ, քի քա-

Հ այ քիշին օլմայտքի պիր ռոտա
նըն իշխնուե էյլէնսին տիշէհին
քիմսէլէրիլէն, էյէր անպյ վէ
գրդգարտաշ տախին օլուրսայ:
պէլի (տէր) նիկիայ կանոնու
պոչգոտու անայայ վէ գրդգար
տաշայ, լաքին՝ շէյթան էվկասը
յըլայ՝ օնլարըն արասընտայ տա
հի՝ օլ տէնիլմէզ ամէլ՝ իշլէնմիշ
պուլունուր, վէ հալայըքլարըն

տայ տախի:

(Օնուն իշխւն՝ գրիգոր փափի
նադլիտէր օգօստինոս լաթին
վարդապէտին սէօղիւնիւ, քի
քէնտի գրդգառընտաշըլլայ պի
լէ տախին՝ տուրմագ պիր եէր
տէ, եագըլըքսըգ սայարըտը՝ տէ
մէքլէն, քի պէնիմ գրդգարըն
տաշըմլան օլանլար, պէնիմ գըզ
գառընտաշլարըմ տէյիլտիր: Այ
տնակամ վէ տնավէր կարգաւէր

Եր, շու ձեվապընը օգօսաբնու
սուն՝ էյիծէ Քիքրինիզէ ալըն,
վէ տիւշիւնիւն ինձէնիք պիւ
Քիքրիլէ, տէ կինէ մանի տէ-

ՅԵԼՈՒԾ :

Հերոնիմոս վարդապետ լատինա
կան՝ տէր քի, դօնաղընայ՝ գո-
ռըլար հեց այագ պասմասընլար,
եայ քի բեք սեյրեք։ (Օլմայայ
քի, գըզլարըլայ, հալայըքըլը-
լայ պէր եերտէ սաքէն օլսուն։

Օ իրայ՝ էյեր քէնտի փաթլու-
նայ, եայ իլմինէ կիւվէնիրսէն,
դառիթ դատար փաք, վէ սողո-
մոն դատար իլիմտար օլամազուն։
Հառթէլիք իբտիզայ իտերսէ,
երքէկ գարտաշըրըն հիզմէթ
իթսինլէր սանայ, սաքըն հալայ,
թէյզէ, անայ, վէ գըզգարտաշ
օլմասըն, զիրայ՝ օնլար տուղագ
լարըւան հիզմէթ իտերլէր սա-

նայ, նիշէ քի իւզլէրինե պա-
գարսըն, վէ գուսուրուտայ պէլ
լէ: Խմտի՝ սէն ո՛վ քահանայ՝ Ար-
սեղանտայ ալլահայ միւսահիպսին,
նէ՝ իշին վար սէնին տիշէհլիլը
իշինտէ: Պու հաւատքըն պու-
յուրտուղունայ դարշը՝ եյէր
տիշէհլիլըլէն պիր եէրտէ սա-
քին օլուրսան, մասկառայ իտէր
լէր սէնի շէհիրտէ պուղունան-
լար, պատանտայ, թառլատայ,
վէ պաղտայ իշէյէնլէր: Խնան
վէ իհտիգաթ եյլէ պանայ, քի
քահանայ օլսն՝ եյէր դառըլա-
րայ եանաշը շազ օլուրսայ օն-
լարլայ, պիւթիւն իւրէյիլէ ալ-
լահըլայ մէքեանտաշ օլամազ, Խշ-
տէ պուրայատաք եազտըզըլըզ
ձիւմէտի՝ ուղղ և ծուծ տէնի
լէն՝ լատին քիթապըն 816 թզթա-
համարընտայ աջար օքուրսուն:

լայէր սայրը քիթապլարտան տա
հե եազանագ օլսագ՝ պէոյլէ
շէյլէրի, իֆրաթ չօք պալու
րուզ, ամմայ շիմտիլիք պու գա
տարձայ մազուր օլայ։ Օ իրայ՝
ազը պիլմէյէն, չոզու հիշ պիլ
մէզ։ Լայէր Ճանընըզ տահի իս
տէրսէ, պիր եայլըմտայ ետզմըւ
միսիթար սեբաստացի՝ մտտիկոս
մէկութիունտայ՝ 940 Թղթահա
մարընտայ՝ աչըն եէրին օքույաւն,
քի օտայ սիզինտիր։

ԼՇաշունչտայ, հարանց վարքտայ,
վէ ալէսէվիյէ Ար վարդապետ
լէրին քիթապլարընտայ, հերձո
ւածօղ վէ կուապաշտ քիթապլա
րընտայ տահի տօբ-տօլու։
ԼՇիսարհս անցանէ և ցանկուին,
իսկ որ առնէ զկամս ԼՇտուծոյ
մնայ յաւիտեան։

Յ-շ-գ՝ Բ-է Ա-լ- Ի-ւ-շ-ա-ի-ն հ-ո-յ-ո-ց ո-ւ-
շ-տ-ո-ւ-է-ց և ո-չ հ-ե-ր-դ-ի-ո-ս :

Վ-ի-ն է-ք-է-ն-տ-ի-մ-ի-զ պ-ո-ւ-յ-ո-ւ-ր-մ-ո-ւ-շ,
ք-ի հ-ա-ղ-ը-է-թ-ի Ա-ռ-ո-ւ-ա-յ-ա-յ վ-ե-ր-ի-
ւ-շ-ն օ-ն թ-է-մ-պ-ի-հ-ի-ն պ-ի-ր-ի-ս-ի պ-ո-ւ-
տ-ո-ւ-ր, ս-ա-գ-ը-ն գ-ա-թ-լ ի-թ-մ-է, ե-ա-
ն-ի է-օ-լ-տ-ի-ւ-ր-մ-է :

Լ պ-ի-ն պ-է-ն թ-է-մ-պ-ի-հ ի-տ-է-ր-ի-մ
մ-ի-զ-է, հ-ե-ր ք-ի-մ-ք-ի տ-ա-ռ-կ-ը-ն-լ-ը-ք ի-
տ-է-ր-ս-է գ-ա-ռ-ը-ն-տ-ա-շ-ը-ն-ա-յ ն-ա-ք-ի-լ-է-
ե-է-ր-տ-է, պ-օ-ռ-ձ-ո-ւ օ-լ-ա-ճ-ա-ք-տ-ը-ր շ-է-
ր-ա-հ-ա-թ-ա-յ, ե-ա-ն-ի գ-ա-զ-է-պ-է մ-ի-ւ-ս
տ-ա-հ-ա-գ օ-լ-ա-ճ-ա-գ-տ-ը-ր ։ ն-ի-ձ-է ք-ի-
ե-ա-զ-ա-ր մ-ա-տ-թ-է-ո-ս հ գ-լ ւ հ մ-ը-ր ։

Խ-մ-թ-ի է-յ-է-ր ս-ա-լ-թ տ-ա-ռ-ը-լ-ի-մ-ա-ք-լ-ա-յ
զ-է-ր ք-ի-մ-ս-է ն-ա-ք-ի-լ-է ե-է-ր-տ-է գ-ա-
զ-է պ-է մ-ի-ւ-ս-տ-ա-հ-ա-գ օ-լ-ո-ւ-ր-ս-ա-յ,
ե-ա-յ ն-է գ-ա-տ-ա-ր զ-ի-ա-տ-է տ-ա-հ-ի-
ս-ո-ւ-չ-ս-ո-ւ-զ ե-է-ր-տ-է է-օ-լ-տ-ի-ւ-ր-է-ն
գ-ա-ղ-է-պ-լ-է-ր-է մ-ի-ւ-ս-տ-ա-հ-ա-գ օ-լ-ո-ւ-ր-:

իմտի եօլոփիւրմէք իքի թիւր-
լիւտիւր, պիրի սիլահըլան, վէ
օպիրիսի լիսանըլան։ “Աիձէ” քի
զէմմ իթմէք, վէ ատըն պօղմաք
սուչսուզ, վէ կիւնահսըզ եեր-
տէ, հասէթ վէ զարէզիլէ։

Իշտէ պու միսիլի պազը քիմէս
նէլէր, քէնտիլէրի տօղըու եօ-
լու շաշըրմըշլար պիր քէրէն,
շէյթան կիսդի բնատընտան շաշ-
մացրպ՝ տէօնէր տօղըու եօլոպայ
օլանլարը զէմմ իտէրլէր, քի եօ-
լունուզ էյրիտիր տէյի։

Ա է պունլար քիմտիր տէրսէն,
իշտէ պիզտէն տէօնէն ադտար
մալարտը, քի աշխը իշի, վէ
գաթիլիք տէնիլիրլէր, քի հա-
յոց Ար եկեղեցիմիզէ հերետի
կոս տէրլէր, իքտէրայ էթմէ-
զիլէ պիլէ պիլէ։

Ա է պու միսիլի քեազիպիղիլէ

գայեթ մաղրուր օլտուգլարը ի
չիւն, քէնտիլէրինէ փայէ սա-

յարլար :

Ա է հէմ չիւնքի հայոց ազգը՝
Ինսական Առաքելական վէ հայ
րապետական բմանբյրլայ վէ ա
տէթի կանոնուիլէ գալորդըն
տան էօթիւրիւ՝ հասէթ ետէր
էր, ասլը շու : չիւնքի քէնտի
էրի ալայմալոյ՝ պիւթիւն պիւ
թիւն՝ տըշարը ըքքտըլար Ար և
կեղեցիտէն. Խշտէ շէյթան թա
պիյեթիիլէ՝ պու իթտահայը ե
տէրլէր :

Խմտի՝ պու սէպէպտէն էօթիւ
րիւ՝ պիզտէ հայոց Ար եկեղե
ցինին աղղընտան՝ տէյէպիլիրիզ
օնլարայ, քի այ քէօթիւ վէ եա
րամազ՝ վէ ալլահտան գօրգմազ,
վէ բնսանտան ութանմազ ինստ
ճը քիմսէլէր : Ահճէ աղղընըզ

վարըր՝ պանայ հերետիկոս տէ
մէղէ : Օ իրայ հերետիկոս տէ
մէք՝ հաւատամբըն մասլարընտան
պիրինի՝ եռայ պիր գաշընը ին
քեար էտէրսէ պիր քիմսէ, եռա
խօտ օնլարայ գարշը (եռանի հա
ւատամբայ գարշը) պիր շէյ սէ օյ
լըրսէ, օլքիմսէյէ հերետիկոս
տէնիր :

Լ անըմ, կելէլիմքի, պէն
հայոց եկեղեցիսի՝ Լոլլահըն պիր
լիյինէ՝ վէ իւչ անձըն օլտուղու
նայ՝ իհտիգաթ էթմէզմիյիմ։
Ա է իպնուլլահ Քելամուլլա
հըն՝ թէն ալըպ ինսան օլմասը
նայ՝ ինանմազմըյըմ։ Ա է քնուն
բնութք որդի այ օլտուղունայ՝
իքրար վէրմէզմիյիմ։ վէ պիդեր
գրզտան՝ (եռանի Արքիամ Աջա
ծինտէն) թէն ալըպ տօղտու
ղունու՝ ինանմազմըյըմ։ Ա է
ին

ինսան լրքտան վէ Ա լրահ լրքտան
օլան պիրլիյինի՝ այըըրմը յըմ։
Ա է ո ալտըղը թենիլեն շարչա-
րանք վէ իսկէնձեւ չեքտիղինի՝
ինքեար ետերմիյիմ։

Ա է խաչայ չըքըպ եօլմէսինի՝
վէ մեզարայ կէօմիւլիւպ՝ իւչ
կիւմ իւչ կէճէ՝ վէ սօնղըայ գը-
յամէ օլմասընայ՝ վէ գըրդ կիւն
տէն սօնղըա կէօկլէրէ անկմա-
սընայ՝ իման կէթիրմէզմիյիմ։
Ա է թէքրար տիւնեայէ կէլիպ
շէրահաթ քէսիպ՝ սատըդ գուլ
լարընայ էպէտի եօմիւր պաղըշ
լայաճաղընը՝ վէ կիւնահքեար
գուլլարընը՝ էպէտի ճէհէննէ-
մէ եօլլայաճաղընը՝ ինանմազմը-
յըմ։ Հին և նոր կտակարանը՝

Ա ը առաքեալլարըն քիթապլարը
նը՝ վէ Ա ը հայրապետլէրին ետզ
տըքլարընը՝ վէ Ա ը սինադոսլա-

ըրն կանօնլորդնը՝ գապուլ ի՛թ
մեղմիյի մ.

Վն է Քենտիմիղին Թէմպիհինէ
կէօրէ Ակրտուի իտէրիմ իւչ
քէրրէ պաթըրմաղլան, վէ պիւ
թիւն Թէնինի եայդամաղլան՝
սույուն իշինտէ՝ իսմինէ Ար եր
ըորդութիւն վէ մի Ի՞ծութիւ
նուն. Ա է է Քենտիմիղին էմրի
նէ միւթիւհ օլուպ մարմին վէ
արիւնու բաշխել իտէրիմ քէն
տի է վլաթլարըմայ. Ա է Ար ե
կեղեցիյէ ինանըրըմ, քի Առա
քելականտըրը. Ա է ինանըրըմ
ապաշխարութիւայ՝ քի օնունլայ՝
կիւնահլար ավք օլունուր. Ա է
եհտիգաթ իտէրիմ գըյամէ վէ
շէրահէթ օլմասրնայ՝ ձիւմլէ
ալէմէ:

Խշտէ թասիհ է թտի քէնտինի
Ար եկեղեցի՝ քի ձիւմլէսի սա

հիմար՝ վե այեան աշքեարէ՝
տայըմ օքուր հեր պատարագ՝
տայ՝ վե հեր մկրտութիւնայ։

Իմոի պեօյլէ Աբ Եզկեղեցիյէ
պեյէնմէյիպ հերետիկոս տէյէն
էր՝ քէնտիլէրի հերետիկոս ոլ
մազմը։ Հայ Հայ։ Ա է պու քիմ
սէլէրին հերետիկոս օլտուգլա
րըն՝ իսպաթ էտէլիմ, քի պիլ
մէյէնլէր աղնասըն։

Խփտիտայ՝ ճիւմլէմիզ Ա.լլահը
պիր պիլերիզ վե եէրէ վե կէօ
յէ հէպմ իտիձի իհտիդաթ իւ
տէրիզ։ Ա պին պունլար հանա
տամքա նիսպէթ՝ Ա.լլահը եալը
նըզ կէօկլէրէ։ Վե հռօմայ ա
ռաջնորդունու տիւնեայէ հիւքմ
իտիձի վազ իտէրլէր։

Աքինձի՝ պիզ քէլամուլլահը՝ ին
սան օլտուգտան սօնղրայ տախի՝
օլ ինսանլըզըւայ՝ պիր որդի

այ պիլիրիզ՝ օլ փետերին ազիզին
զաթընտան, նիմէ հաւատամբ
սէօյլէր (յէռւթէ հօր):

Պու եարտազըլար՝ ինսանլըզընը
այրըրպ՝ ամէլի որդի այ տէրլէր
(եանի պաղըշլանմըն օլ իսիմ՝
օնա, հզմէթի իչիւն, տիրլէր, ՚ի
մեկնու" մա, ՚իթղթ" հհ, և ՚ի Կ60
իւշիւնձիւ, օլ փետերին զա-
թընտան օլան ՚իս ՚Բնու՝ ինս
նըրըզ՝ քի իսկենձէ չեքտի, խա-
չա ըլքտը, եօլտիւ, տիրիլտի,
կէօյէ ըլքտը, վէ փետերինին
սաղ եանընտայ օթուրտու:

Պու իհտիգաթսըզըլար՝ պու ս-
մլլէրի՝ քէլամուլահայ վէրմէզ
լէր, ինսանլըզընայ վէրիրլէր,
հաւատամբայ զըթ.

Տէօրտիւնձիւ՝ ՚Բն եփենտի-
միզ տիւնեայէ չէլշնեքտիր տիւն
եանըն սօնունտայ ձիւմլէյէ շէ

բահեթ իթմէղէ, նիծէ քի հա-
ւատամքտայ:

Պու երքեանսըզլար՝ տերլէրքի
հէր պիր ինսան եօլոիւյիւնտէ՝
շէրահեթի կեօրիւլիւր, վէ քը
րիստոսուն կելմէսի աօնդ վա-
գիտատէ, շէրահեթ քէսմէղէ կէ
լչձէք տէյիլ, եայ, սալթանա-
թըն կէստերմէղէ:

Պէշինձի՝ 150 հայրապետլէրին
հաւատամքընտայ՝ տէտիլէր քի,
ինանըըզ ռուհուլցահայ, քի պա-
պատէն բղխել օլուր:

Պու նիզամսըզլար՝ արթըըըպ
վէ զամմ իթտիլէր, քի եվլատ
տէնտէ բղխել օլուր տէյի, սբ
հաւատամքայ գարշը:

1. Աթընձը՝ պիղ իման կէթիրի-
րիզ՝ 1. ուաքելական եկեղեցիյէ,
նիծէ 1) բ հաւատամքտայ՝ 1. ուաք
եալըրտան ալըպ, սբ հայրապետ

լեր տեմիշլեր :

Պու ագսի քիմսէլեր՝ տերլեր
քի, ինանըըզ հռօմէական եկե
զեցիյէ .

Եւտինչի, պիզ պիլերիզ, քի ա
պաշխարութիուլայ՝ կիւնահլարա
թողութի օլուր եկեղեցիտէ :

Պու թէրս քիմսէլեր՝ հաւա
տամքայ գարշը՝ պիր գայլը եեր
տահի փեյտահ իթտիլեր՝ տէ
մէքլեն, քի հեր քէշ եօլաիւ
յիւնտէ՝ քաւարանայ կիտեր,
վէ օնտայ եանմաղըլայ կիւնահը
նայ կէօրէ, դուրթուլուր կիւ
նահընտան :

Սէքիզինչի՝ Վ՛ս էֆէնտիմիզին
շէրահէթի էպէտիտիր, նիճէքի
հաւատամք սէօյլէր, (՚ի գատաս
տանն յաւիտենից) :

Պու ահմագ քիմսէլեր՝ տերլեր,
քի հեր քիշինին եօլմէսինտէ

շերահամը քեսիլիր, կիտեր տան
ջանք չէքեր կիւնահընայ կեօթէ,
սօնղրայ գուրթուլուր։ հաւա
տամք եպէտի տէտի, պունլար
վազիթ թայըն իթոիլէր։ եյէր
տէրլէրսէ, քի սալթ ճանայ տէ
րիզ օ դատաստանը։ իշտէ հա
ւատամք եպէտի լուղէթի հէմ
ճանայ հէմ թէնէ տէտի (հոգ-
ւոց և մարմնոց։)

I. Ե ճանդմ, շիմտի աղնանտըմը,
հերետիկոս քիմ օլտուղունու։
II. Ե պու եազտը քլարը մըզըն՝
Ճիւմլէսինին եէրի վար, Տիք
պիր պօշունայ լազըրտը սէօյլէն
մէմիշտիր։

Հօգուզունձու՝ հաղորդութիու
Քն եփէնտիմիզ իքի տեսակ
տանտայ վերտի, վէ թէմպիհ
եյլէտի, քի եյէր թէնիմի եէ-
մէզսենիզ, վէ գանըմը իչմէզսէ

նիզ, ուռհանի եօմրիւնիւզ եօք
տուր:

Պունլար՝ Քսայ նիսպէթ՝ տէր
լէր, քի սալը թէնինտէն վէ-
րիրիզ եէթիշիր, գանդնտան հա-
ճէթ տէյիլ: վէ օլ թէն տէյի
վէրտիքլէրի տահի՝ տէյիլտիր
մարմին, եայ, մաստըր, զէրէ-
քէնտի էլինտէքի եէտիղինտէն
վէրմէզ:

Օնունձու՝ պու խապիսլէր՝ հա-
յոց եկեղեցիու կէլիրլէր՝ դա-
ւանութի վէրիլլէր, վէ մկրտու-
թի ալըրլար՝ սկզբնական կիւնա-
հընտան գուրթուլուրլար: վէ
սօնղըայ՝ օլ վէրտիքլէրի դաւա-
նութիու բնքեար իտէրլէր, գա-
լըրլար կիւնէ՝ օլ սկզբնական կիւ-
նահըն ալթընտայ. զերայ՝ օլ դավ-
լէ վէրիլիր օլ մկրտութի՝ քի
օլ ահտ ու հման իւզէրինտէ-

գալըրսայ: Էյեր գալմազսայ (նի
ճէ քի պունլար) վէրտիղին ա-
լապիլիր, զիրայ՝ գավիլ շերիտիր:
պէլի պիր պօզուլմազ մեօհիւր-
տիւր մկրտութի, լաքին՝ քէն-
տի գուվվէթինի իձրայ իտէմէզ
օլքիմսէտէ, թայ քի թէօվպէ-
յէ կէլիայ՝ նալէթ օքումայընճայ՝
քէնտի թութտուղու եաղնըւ
օրէնքէ:

|| Է պու միսիլի եաղնըւ հարէ
քէթլէրտէն սօնդրայ՝ պաշլարը
նը էօյլէ պիր եաղնըւ եէրէ
պաղլամըլար՝ քի քէնտիլէրին-
տէն չօք պէտթէր: քի նէշէքիլ
օլտուղունու նադլ իյլէյէիմ
սիզէ:

|| Ան էվլէլ պու եօդարքին օն
թիւրլիւ հերետիկոսութիւնու՝
քի եազտըք՝ օնլարըն Ճիւմիւ-
սինի՝ օնլարտան էօյրէնտինիզ,

քի անլար սեօյլեր վէ հօյրետիր
արդէ.

Խքինձի՞ Քնայ, առաքեալլու-
րայ, հայրապետլէրէ, վէ Ճիւմ
է Աբ քիթապլարայ զոթ՝ մկր-
տութիւն իտերլէր:

Կիշէ տերսէնիզ: Խշտէ օքու-
յուն քիթապլորընըզը, քի եա-
զարլար: Խըրախայը սույայ սօ-
քուպ պիւթիւն կէ օվտէսիլէ
Եայդամագ եօք, (ներէտէ դաշ-
ար իւչ քերրէ պաթըրմագ) եայ
հէմէն սալթ սու սերփիմէք պիր
դաջ տամլայ՝ եախօտ՝ էլինի ըս-
լատըպ՝ սալթ թէբէսինի սիլ-
մէք, ուղղեծ ծուծ՝ ՚ի թղթահա-
մարըն հ2, քի օլ քիմսէլէրի՝
թէքրար մկրտել իթմէլի՝ ուղիղ
(Եանի՝ տօղըրու) դաշանութի
վէրտիրիպաէ, Քն եփէնտիմի
զին, Խռաքեալլարըն, Աբ սինա

տոսլարըն, վէ ճիւմիէ ԱՐ քի-
թապլարըն գավլինձէ։ Պու Տէ
սապտայ՝ օնլորըն էն պէօյիւ-
յիւնտէն՝ էն քիւչիւյիւնէ վա-
րընձայ՝ սահիհ մկրտեալ տէյիլ
լէրտիր։ Օ իրայ՝ Քո է փէն
տիմիզ, վէ Առաքեալըար՝ պա-
թըրմաղըլան, եայքամաղըլան՝
մկրտուիու թէմպիհ իտթիլէր։
Աիձէքի Քո քէնտի լիսանը-
յըլա սէօյլէտի, Յօհաննու ;
իւնձիւ պաշընտայ, վէ չ ինձի
համարընտայ, քիմքի սուտան վէ
Արուհտան տօղմազսայ ձէննէ-
թէ կիրէմէզ։ Լանի Եկքփա-
րէ սույայ կիրիպ, վէ սուտան
տօղմայընձայ ձէննէթէ կիրէմէզ։
Ա է Պօղոս առաքեալ տախի՝
հռօմայեցւոց քէհատընտայ, և
պաշընտայ, վէ չ համարընտայ՝
տէրքի, որք միանգամ'ի Քո

Ծա մկրտեցաք, ՚ի մահ անդր՝ նոր
մկրտեցաք. Թաղեցաք ըստ նմին
մկրտութն ՚ի մահ։ Պու թաղեցաք տէ տէ անի եանի՝ սու բչինէ
կէօմիւլոիւք տէմէքտիր։ ՚Եւ
շէքիւ Աբեկեզեցիմիդ՝ սույուն
իչինէ՝ իւչ տէքա կէօմէր երեխայը,
քի ճիւմլէ կեօվտէսի՝
պաշը վէ այագլարը եայգանսըն
տէյի, Վհնուն, վէ Առաքեալըն
իլամլարընայ կէօրէ։ Պունան
կէօրիւնիւր, քի պիր գաջ տամ
լայ սէրմինթէյիլէ, եախօտ՝ սա
տէճէ թէփէսին ըսլաթմաղըլայ՝
Ճէննէթլիք օլմազլար։

Պունայ պիր գապաձայ եօրիւնէկ վէրէլիմ, ամմայ եագլշըդ
լը. Պիր քիմսէ եյէր չամուռայ
տիւշիւպ՝ ճիւմլէ ազալարը չու-
մուռայ պիւլէնիրսէ, օնուն
սալթ թէփէսին ըսլատըրսան

սույուլայ, եախօտ պիր գաճ
տամշայ սու սէրփերսէն՝ պիւ-
թիւն կէօվտէսի փաքլանըրմը,
փաքլանմազ, Օ իրայ՝ սկզբնա-
կան կիւնահը. Ճիւմլէ վիճու-
տինտէնտիր, օլ չամուռ կիպի,
օնուն իշիւն կէրէքտիր, քի
Ճիւմլէ թէնի երեխանըն եայ-
գանսըն.

Խւշիւնճիւ՝ Վն էքէնտիմի-
զին թէնինտէն վէ գանընտան
Ճէմահաթայ վէրմէզլէր. Ա է
սօրան օլուրսա՝ նիշին վէրմէզ-
սինիզ տէյի, Ճշվապ վէրիրլէր քի
թրիտէնթին սինադոսու եասագ
էթտի, քի ժողովուրդայ իգտի
զայ տէյիլ հէմ թէնտէն հէմ
գանտան ալմաք. Վն էքէնտի-
միզ՝ զիատէսինճէ իգտիզալը օլ
տուղու իշիւն տէտի, քի եյեր
եէմէզսինիզ թէնիմի, վէ իշմէզ

սէնիզ գանըմը, էօմրիւնիւղ „
եօքտուր վիճուտինիզտե. Յօհ
6 ԳԼ” 54 հՄր. (Օլ մէլուն սէ^ն
նադոս՝ Քսայ գարշը տէտի,
քի իգտիզայ տէյիլտիր. Ա է
պէօյլէ տէտիքտէն սօնզրայ,
սէօնէր սէր գի, (օլ մէլուն)
քիմքի իգտիզալըտըր տէրսէ,
նզովէալ օլսուն. Լ յ Ճանըմ,
շիմտի պու հիսապտայ՝ պունլար
Քսու նզովէլ էթտիլէր (խէ^թ
թասընայ իւզպին թէօվպէ) զի
րայ Ք պույուրտու, քի իգ-
տիզալըտըր՝ պէնիմ թէնիմ
Եէսինլէր, վէ գանըմը իչսինլէր
Յօհաննու 6 պաշընտայ, վէ 54
համարընտայ. Ա է օնայ տահի
գանահաթ իթմէյիւպ՝ տէրքի
օլ մէլուն սինադոս, հէրքիմքի
տէրսէ, Ա լլահըն էմրկյիլէ՝ վէ
սէլամէթին իգտիզայ օլմասը

յըլայ՝ կերեքտիր հեր պիր հը¹
ըիստիյանլարայ՝ ՚Բնուն թէնի-
նի եւմեք վէ գանընը իչմեք,
նզովեալ օլսուն։ կլէմէսին ի-
քինձի հատորունտա, վէ հ79

Թղթահամարնտայ։

Ա եռողղ ևծուծ տէնիլէն քի
թապտա տահին եազմըշար օլ մէ-
լուն սինադոսուն հալթիյեթի-
նի, քի Ալլահ եմր եթմէտի
(տէր) քի թէնիմի եւյին, վէ
գանըմը իչին, 147 թղթահամա-
րընտայ։ Լոյլէիսէ՝ ՚Բն ալլահ
տէյիլտիր (տէմեք օլմասըն) զի
ըայ՝ ՚Բն էֆէնտիմիզ՝ քէնտի
միւպարէք լիսանըյըլլայ տէտի,
քի պէնիմ թէնիմի եւյին, վէ
գանըմը իչին, քի հայաթ պուլա-
սընըզ։ վէ Այդ վերնատունտայ՝
նիձէ քէնտի պիր իտի, քէնտի
պիրլիզինէ կէօրէ պիր եքմեք

ալտը էլինե, օրհնել էթտի,
վերտի տէմեքեն, քի պու պէ-
նիմ թէնիմտիր, վէ պիր գատէ
հին իջնիկ պատէ տօլտուրուպ,
վէ օրհնել էտիպ՝ վերտի տէ-
մեքեն, քի ձիւմլէնիզ պուն-
տան իջնիզ, զիրայ՝ պուտուր
պէնիմ գանըմ: Է, է տէրսինիզ
սօրարըմ սիզէ: Պու պէնիմ
թէնիմտիր և էջնիզ, վէ պու
պէնիմ գանըմուր իջնիզ՝ տէ-
յէն, լ' լլահմըցըր, եօքսայ
ինսան: Լոյեր լ' լլահ տէրսէ-
նիզ՝ թրէտէնթին սինադոսու-
նայ նալէթ օքույուն, զէրէ օլ
սինադոս ինքեար էթտի օնուն
լ' լլահըզընը՝ տէմեսիյլէ, քի
լ' լլահտան պույրուլմատը, քի
հէմ թէնինտէն հէմ գանընտան
ալսընլար ձիւմլէ ձէմայէթ:
Լոյեր ինսանտըր տէրսէնիզ,

եայ ըլքըտ օլմալըսընըզ, եայ
ուայրը պիր շեյ, իմտի՝ օլ մէլտ
նէթ սինադոս՝ կանօն եթտի,
քի Ա.լլահըն էմրի տէյիլտիր
տէյիր, Քնուն Ա.լլահ օլտուղու
նու բնկեար էյլէտի, Ա է պիզ
հայոց Աբ Եկեղեցի՝ չիւնքի
Քնուն Ա.լլահ թանըմըւըզ վէ
թանըրըզ, օնուն իշիւն իքիսին
տէնտէ զէրիրիզ՝ վէ ալըւըզ
օնուն էմրինէ կեօրէ : Խմէք-
րար՝ սւղղեծուծայ՝ 148 թշ
թահամարնտայ՝ եազըլմըշ, քի
հէր քիմքի աէրսէ՝ իգտիզատըր
թէնտէն վէ հէմ խանտան ալ
մաք, հերետիկոս վէ մոլորեալ
տըր, Լոյ սօրարըմ սիզէ, պու
ճէվապը քիմ սէօյլէտի քի իքի
սինտէնտէ ալմասը իգտիզատըր
տէյիր : Իշտէ աշիքեարէ Քն
քէնտի պույուրմուշտուր, քի

էյէր Եւմէզսէնիզ Թէնիմի, վէ
իչմէզսէնիզ գանըմը, էօմրիւ-
նիւզ եօքոռուր սիզին։ Աշտէ
պու Ճ՛ վապըլայ (քան Լիցի)
Քնայ հերետիկոս տէտիլէր։
Խաճքրար՝ օլքէհատըն իւզիւն
տէ եազըլմըշ, քի էվվէլտէն՝
հէմ թէնինտէն, հէմ գանըն-
տան վէրիրլէրիտի, լաքին՝ շեմ
աի թրիտէնմին սինադոսու-
եասագ. էթտի։ Պու սէպէպ-
տէն էօթիւրիւ հայոց Ար ե-
կեղեցի իքիսբնտէնտէ վէրիր,
զիրայ՝ Քնական, Առաքելական
տըր, վէ ը հանուր էկեղեցի-
նին էսկի ատէթիտիր, նիճէ
քի, սիզին քիթապընըզ տախի
շահատէթլիք էթտի։ Ա է օլ
եասագ իտէնլէրի թանըմայըզ,
վէ նալէթ գրուրուզ օլ սինա-
թոսայ, վէ օնայ թապի օլանը

ըայ։ Պու անօրէնուի գարշը՝
պիր կանօն Եազմը Ճելասիոս՝
հոօմայ առաջնորդու ՚ի կանօն
քրքին Քըռանկաց, 2 գլ', վէ
տէմիշ, քի էշիթտիմ, քի պաղը
Ճեմիյէթլէր։ Քսուն թէնին
ալըլար, վէ գանընը ալմազլար,
օլքիմսէլէր եայ իքիսինտէն-
տէ ալսընլար, եայ իքիսինտէն-
տէ ալմասընլար։ Օ իրայ(տէր)
պիրինի ալըպ՝ վէ օպիրին ալմա-
մաք, պէօյիւք սրբապղծութի-
տուր։ Կէօրտինմիւ, հիչ ալ-
մամասընը՝ տահի էյի սայտը,
պիրին ալըպ վէ օպիրին ալմա-
մաքտան, իշտէ պուտայ սիզին
պէօյիւյիւնիւղտիւր։

Քս էքէնտիմիզ՝ քէնտի ազիզ
թէնինի վէ գանընը յուդայայ
վէրտի էսիրկէմտի՝ լաքին՝
պու մէլանէթլէր՝ քէնտի Ճեմա-

հեթէրինի՝ յուղատան տահի
գեօթիւ սայարլարտայ՝ վէրմէզ
լէր։ քե՛ռ ձէմահաթ։ Ա է
հէմ՝ Քն էֆէնտիմիզին սալթ
գանընըն հագընայ՝ նէլէր եազ
մըշլար։ Ալէմէնին իբինձի հա-
տորունտայ, 492 թղթահամարըն
տայ եազմըշ, քի ազիզ Ար ու-
կեբերան՝ 45 ինձի ներբաղեա-
նընտայ՝ տէր, քի պու գանտըր՝
քի չիչէքլէնտիրիր պիզտէ։
Թագաւորական սիդկէյի (եա-
նի) Ալահըն պատկերքինի։
պու գանտըր՝ քի տայըմայ ոու-
լամազըլայ վէ պէսլէմէղիլէ՝ ճա-
նըմըզըն կիւզէլիւլինի՝ գոյվէր
մէզ քի սօլսուն, պուտուր Ճա-
նըմըզը խէլաս ելլէյէն։ Խտէ,
պիր ատէմ քէնտի պահձէսինի
սուլամազսայ, աղաճլար՝ վէ
կեօնէկեօն նազիք չիչէքլէր գու

ոռուրլար . «Բեզալիք՝ պիր ա-
տէմտէ՝ ՚Բն է փէնտիմիզին գա-
նընտան հաղորդել օլմայը վէ-
իչմէզսէ , սէլամէթ պուլուպ՝
Ճէննէթլիք օլամազ : Ա է թէք
րար՝ 480 իւզիւնտէ եազար,
քի օգօստինու՝ 33 իւնձիւ սաղ
մոսուն մանասընը վէրտիքտէ՝
տէր քի, եագլաշտըլար եահու-
տիլէր «Բնայ , քի խաճայ չըքար
սընլար օնու , լսքին՝ պիզ եագ-
լաշալըմ Լոլահա , քի օնուն թէ-
նինի վէ գանընը ճաշակել իտէ
լիմ : Ա է թէքրար՝ 484 իւզիւն
տէ , Արն կիւրեզ աղեքսանդ-
րացի՝ տեօրտիւնձիւ եազըսըն-
սայ՝ նեստորայ գարշը՝ պեշին-
ձի պաշընտայ՝ հաղորդուի ի-
շիւն սէօյլէր , քի եյէր «Բնուն
թէնինէ վէ գանընայ իւհադ օ-
լուրսագ , պիւթէլիմէ փաքլա-

նըրըզ, վե գալըր պիղտէ քէ-
լսմուլահ՝ Ալլահանի, Ալլել
ոռոհուլահըն սէպէպիյիլէ, վէ
ինսան շէքլի՝ գալըր պիղտէ, ա
զիզ թէնինին, վէ ռաղդէթլի-
գանընըն սէպէպիյիլէ։ Ո՞խի-
թար սէվաղլը՝ մատթէռս մեկ-
նունուն 335 թղթահամարնտայ՝
եազմըւ, քի Քո էքէնտիփող՝
պույուրտու շյըրտլարընայ, քի
սիզ վէրինիզ էօմիւր էքմէյինի
եէմէղէ, հէսապորզ ձէմահա-
թայ, լաքին՝ էօլիւմսիւզ իտէ-
մի պատէյիլէ պէրապէր։ Օ ի-
րայ՝ ռոռհանի վէ ձէննեթ տիւ-
յիւնինիւն զիաքէթիտիր, (եա-
նի պատէսիզ օլմազ,) եէմէք-
լէ միւպարէք թէնինի, վէ իչ
մէքլէ միւպարէք գանընը, պիզ
Քոտայ սաքին օլուրուզ, վէ
Քո պիղտէ։ Խամտի՝ պու սէ շէ

Քեւ շեյտիր, քի պունլար ՚Ի՛՛
է քենտիմիզի տիյնէ մէզլէր։ ՚՛՛
քեալսրը վէ ազիզ Առւրբլարը
պիր շեյ սայմազլար։ ՚Ի՛ ձանըմ
պունլար նէշէքիլ մէսէպէ հիզ
մէթ իտէրլէր, թաաձիւպտէ
դալտըմ։ քենտի քիթապլարընը
տայ տիյնէ մէյօրլար։

Ա է հէմ՝ եազար յակօր պատ-
րի տէօրտ գլուխ աւետարանըն
մեկնուիունտայ, քի հոօմայ պաս
մասըտըր, 390 վէ 391 թղթահա
մարնտայ, քի պիր ատէմ ինէ-
րիտի յերուսաղէմուն յերիքո-
վայ, խրսըզ էլինէ տիւշտիւ,
վէ եարալանտը։ Աաանայ վէ-
րիպ՝ տէր քի, եարանըն իւս-
տիւնէ ՚Ի՛՛ եաղ վէ շարապ
գոտու, քի քուրթարըճը սըռ-
տըր, վէ օլ գանը պիր միւպա-
րէք իւշածալը, քի եօմիւր վէ-

բեմիտիր։ Ա է նէ զաման՝ քի
կեոյէ կիթտի էֆէնտիմիզ, ոլ
եարալը հաստէյի թէսլիմ էթ-
տի քահանալարայ վէ առաջնորդ
լարայ, քի էյիձէ կեօղէթսինլէր
վէ օպէր կէլիշնտէ, ոլ առաջ
նորդլարայ վէ քահանալարայ վէ
րէչէք հաքլարընը։ Պունուտայ
էյիձէ պէլլէյին, քի քահանալա-
րայ վէ առաջնորդլարայ թէս-
լիմ էթտի, քի ձիւմլէսի կեօ-
զէտէճէքլէր, տէյիլքի սալթ
հումանըն առաջնորդու։ Լաղ
կեօստէրիր մկրտուիու, վէ շա-
րապ կեօստէրիր ազիզ գանընը
Ա է թէքքար՝ միսիթար սեբաս-
տացի եազար, մատթէոս մեկ-
նուիուն 963 թղթահամարնտայ,
տէր քին նիձէքի էքմէք վէ շա-
րապ՝ թէնէ գուվվէթ վէրիր,
օնուն կիպի՝ Քն էֆէնտիմի-

զին թենի վե գանը՝ ոռւհանի
հայտն վերիր՝ լայրքը արանայ:
Ա է հեր քիմ քի Քնու Ա.Լ.
լահ վե ինսան ինանըրսայ՝ օնայ
պոռձտուր՝ Քնուն թենինի եէ
մէյէ վե գանընը իշմէյէ :

Տեօրտիւնմիւ պունլարըն պաշ
պաղլատըղը մոլար Ճէմիյէթ՝ իդ
տիզալը խորհուրդ ուան դրոշ
մու մկրտուիուլայ պէրապէր
վերմէզլէր. նիճեքի Աբ եկեղե
ցի վերիր՝ հաւատամքըն վե Աբ
աւետարանըն հիւքմիւնէ կեօ
րէ : Օ իրայ՝ Աւետարանտայ՝
վե հաւատամքտայ պէյանտըր՝
քի Քն է քէնտիմիզ՝ գետյոր
դանան սույնունտայ՝ մկրտել օլ
տուղունտայ՝ հոգին Աբ Ա.Ֆ էն
տի. քի դրոշմու կեօստերիր՝
Ճիւմիւ քիթապլէրին գավլինմէ:
Ա է նիճե հաւատամքտայ սէօյ

լէր՝ որ էջն ՚իյորդանան։ Իշ-
տե լուստարանայ վե հաւատամ
քայ գարշը՝ պու դրոշմու վեր
մէզլէր՝ քի չօք քիմսէլէր մահ-
րում գալմըշտըր պու Աբ խու
հուրդտան՝ վե էօլմւշլէր կեթ
միշլէր սայրսրզ քիմսէլէր։ ուղի-
ւ ծուծ ՚ի թղթահամարն 81։

Պու սըռըն մաքսուս գուվիլէ-
թի մկրտուիու թէքմիլ ետի-
ճիտիր՝ պունսուզ մկրտուի գու
սուրտուր՝ վե պունսունլայ թէ
մամլանըր։ օքույուն լուծիչ տա-
րակուսանացը՝ դրոշմուն տավա-
սընտայ՝ օնտայ էյիճէ եազար։
Պէշինմիր՝ ապաշխարուինայ գար-
շը՝ վե ՚Բնուն քէ լամընայ գար-
շը՝ պիր քաւարան փէյտահ էթ
միշլէր՝ տէրլէր քի՝ կիւնահը
գատար եանարտայ ըլքար։ ՚պաշ
խարուի խորհուրդունայ գար-

շը՝ քի օնունլայ օլուր թողու
թի կիւնահլորայ։ վէ քանարան
Ար եկեղեցիտիր։ Ա է գտան
ներելի կիւնահլարայ՝ քի ապաշ
խարութան գալմըշտըր եօլեն
լըրտէ եկեղեցի փաքլէյէ պի
իր օնլարը՝ եարտըմ իթմէղելէ։
Նէ հաճէթ ձէհէննէմին աթէշի
նէ կիրիպ չըքմաղայ։ Հէմ քնուն
քէլամընայ զըթտըր։ զիրայ՝ օ
ձէհէննէմի վէ օնուն աթէշինի
էպէտի տէտի։ սիզ վագիթլի
էթտինիզ։ Լ քէնտիմիզ աթէ
շի սէօնմէզ տէտի։ սիզ վկայու
թի ալըրսընըզ շարականտան քի
հուր շիշանի։ եանի աթէշի սէօ
նէր։ էյիճէ աղնայն եազարդ
լարըմը։ Հէմ օլքանարն սօ
նու։ Ճիհէննէմ չքտը։ ալպերտ
՚ի թղթահամարն 458։

Ալթընճը, պսակըն խորհուր.

գունու՝ Պօղոս առաքեալ պէս
յիւքտիւր տէր, Պօղոսի եփե
սացւոց գլ' համար 32. լաքին
պունլար քիւզիւք եւրինե պիւ
լէ գօմայօրլար. Օ իրայ՝ հեւ
խորհուրդ եւրինե պիլէ ևայ
մայօրլար՝ տէմէքլէն, քի եւքեկ
վէ տիշին պիւրպիւրինի պէյէնիր
լէրսէ, իշտէ պսակ օտուր. Ի՞նչ
հանանըն օնտայ պուլունմար՝
խորհուրդու թէքմէլ եթսին
տէյին տէյիլ, եայ, պիր շէհատ
տըր օրատայ, վէ օքուտուզու
շէյլէր՝ խորհուրդայ միւթալիք
տէյիլ, եայ, եօյլէ պիր զիյնէթ
աիր, օլմազսայտա օլուր, ուղղ
ևծուծ ՚ի թղթահամարն 362.
Ա Է ԱԲ Ակեղեցինին կանօնլա
րընը՝ պու պսակ իշին եյէր ազ
գահամարուի իշին, եյէր կնքա
հայրուի իշին, վէ եյէր խնայ

մուխ իշխն, ճիւմլեսինք զող-
տուլար, տայըմայ պու սէպեւայ
տեն էօթիւրիւ՝ արբապղծակ
եւլէրլէր. Անօր լուծիչ տարս
կուսանացտայ:

Եցտինձի, կարգըն խորհուրդու
նու կերեքտիր, քի վերէնտէ՝
ալանտայ՝ հեմ մկրտեալ օլմալը,
հեմ ուղղափառ քի սահին ու
սուն կարդ. Պունլարտայ՝ իւի-
սիտէ եօք:

Սէքիզինձի, վերջին օծումայ՝
օլգատար մուգայէ և տիրլէր իթ
մշղէ, քի Փարզ օլան խորհուրդ
լարտան տահայ զիատէ. ()յու-
սայ՝ հարկանոր տէյիլ, օլսատայ
օլուր, օլմազսատայ. պատկ կիպի
վե կարգ կիպի. | արին՝ մէյեր
օնտատայ շէյթանլըքլարը վարը
մըշ. Աէնին կիպի տէրսէնիզ,
սէօյլէյիմ. Աւաքի պու խոր-

Հուրդու Ար Կկեղեցի՝ ներելի
կիւնահա իւաճորը տէր, քի սա
հիշտիր. վէ լաթինլերին սեռ
զիւտէ պու. | աքին՝ պու կեղ
ծառորլարըն (եանի լաթինլե-
րին) տիլինտէ պու, ամմայ գալլ
լերինտէ ֆեսաթ վարրմը. շիմ
տի տույուլու. Մէյէր մահա-
ցու կիւնահլարատայ իւաճորը
տէրլէրիմիշ. | զիմէ աղնայրն,
տէյիլ քի խոստովանեալ մահա-
ցու կիւնահլար իչին տէմիշ, հա-
յըր, խոստովանեանքսդ օլան կիւ-
նահլարտան եօթիւրիւ եազար,
եյիմէ օքույուն. “Քառարան քա-
ռարան տէրքէն, սօնու ձէհէն-
նէմ չըքտը, խոստովանեանք”
լունմուշ կիւնահլարայ՝ վէ նե-
րելիւրէ՝ վէրջին օժումն տէր
քէն, սօնու խոստովանեանքսդ.
լան՝ մահացուլարայ չըքտը ուղղ

Ե ՃՈՒԾ ՚ի ԹՂԹԱՀԱՄԱՐՆ 327.

ԿԵՕՐԻՏԻՒՆԻՇ ՎԳՄԻւ ՄԻՆԱԻՊԼԻՎԼԻ

Տօգուղունձու՝ պիր ԹՐԻՏԵՆ

ԹԲԻՆ ՍԻՆԱԴՈՍՈՒ Գապուլ ԵԹ-

ՓՄԽԵՐ, ՔԻ ՔԻՇՈՒ, ԱՌԱՔԵԿԱԼՍ

ՐԸ, ՎԵ Իւ ԱՐ ՍԻՆԱԴՈՍՈՒ, ։

ՆՈՒՆ ԳԱՄՈԱՐ ՄԱԳԱՊՈՒԼ ԹՈՒԹ-

ՄԱՋԼԱՐ, ՎԵ ՊԻՒԹԻՒՆ ՊԻՒԹԻՒՆ

ԾՆԱՅ ՊԱՂԼԱՆՄՐՉԼԱՐ, ԼԱՔԻՆ՝ ՕՏԱՅ

ՃՐԼՔ ՃՐՔՄՐ, ՔՈԱՆՍԸԾ ՄԻԱԵ-

ԹԻ՝ ՔԻ ՀՈՅՄԱՆԸՆ ԱռԱԾՆՈՐԴՈւ

ՆԱՅ ԹԱՊԻՏԻՐ, ՊԻՐ ԳԻՐՔ ՉԱ-

ՐԱԳՐԵԼ ԵԹՄԻԽԵՐ, 27 ՊԱՇԸՆ-

ՄԱՅ՝ ՕԼ ԹՐԻՏԵՆԹԲԻՆ ՍԻՆԱԴՊ-

ՄՈՒՆ ՀԱԳԳՐՆԱՅ՝ ՄԵՄԻՇ, ՔԻ ՕԼ

ՍԻՆԱԴՊԱ՝ ԿԱՆՈՆԼԱՐՐՄՐՊԱ ՊՐԸ

ՎԵ ԳԱՐՉԵՐՄՐ, ՎԵ ՃԻւմլէ ԿԵ

ՄԻՇ ԱԴԱԼԱՐՐՄՐՊՐՆ ԳՈՒՐԹՈՒՂՈՒ

ՕՐԵՆՔԵ ՊՈՊՈՒՃՈՒյուտու։ ՎԵ

ԳՈՒՐԹՈՒՂՈՒ ԱՄԵԹԲԻՆԻ ՎԵ ԿԱ

ՆՅԵՆՈՒՆՈՒ ԵԿԵՂԵցի ԳԱՊՈՒԼ ԵԹ

մէտի, վէ քէնտի տախի՝ ընդու
նելի տէյիլտիր, անընդունելի
տիր, եանի՝ գապուլ օլունմուշ
սինադոս տէյիլ. Պու դիբք՝ Քը
ռանսըզտան տալեան տիլինէ, տալ
եանտան ուռումձայայ, ուռում
ճատան շիմտի էրմէնի լիստնընայ
թէրձիւմայ օլունմուշտուր, վէ

հալիս պիզտէ պուլունուր.

Պունլար Քռանսըզ միլէթի՝ պու
թրիտէնթին սինադոսունու գա
պուլ իթմէյինձէ, վայ կէտի
պիզիմ ագտարմալարըն պաշընայ.
(Օնունձու՝ պունլարըն քէնտի
էրինէ կեօրէ պիր պէօյիւք սր
լորը վար լևոն տոլը, քի տօնել
իտէրլէր, վէ շէքայէթձի. Թու
թարլըր Աղլահայ, քի Կանայ Ա՛
լիս տիմէզ, Այբ կոյս մարիամայ ան-
ածին տէմէզ. քաղկեդոն սինա
դոսուն Դ բնձի դործքունտայ,

էլիքէ պադըն օքուտուղունուղ
զէման։ Պու սէպէպտէն էօ
թիւրիւ՝ գատըքեօյ սինադու-
սու՝ նեստորեան տէտի օլլեն
նուն վէքիլէրինէ։

Պեսլէ անօրէնլէրէ՝ պիր քիմ
սէ ուղղափառ տէրսէ, քէնախ
նէ՞ օլմուշ օրուր. պէսպէլլի՛ քի
քէնտիսի տահի հէրետիկաստուր
համան Առապովիմ ճան կեօզիւ-
միւզիւ՝ աջըք սազլայայ, վէ քէն
տի քէրէմին վէ ինայեթին պիզ
տէն եքսիք իթմէյէ, ամին։

Ա է տահի չօք աջըլաճաք իշլէր
վար, լաքին՝ շիմտիլիք պու գո
տարձայ էէթիշիր։ Լայէր Բագ
պիմ կամք իթմիշսէ՝ պիր սայրը
սեօհպէթտէ կինէ կեօրիւշէւ-
րիւզ՝ ինշալահ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՋԱՅՐ

119

Ը-

Յաղագս սբ եկեղեց-ոյ :

նունատագք ։ Օ էրե՛ սբ Եկղցիյի
կեօրիւպ կեօզէթլէյէն՝ սաքը^ւ
յան, վէ գուրթարան՝ քենտի
Քն-էֆէնտիմիզ տիր։ ‘Ահճէ^ւ
քի ևազար Պօղոս առաքեալ և
փեսացւոց պէշինճի գլուխ ՀՀ
համարնտա. Թա՞ ՅՅ. համարընայ
վարանատագք ։ ‘Եասըլքի էրքէք
տիր գարընն պաշը, օնճուլյըն
տէ. ‘Քնտուր Եկղցինին պաշը^ւ
վէ քենտիսի տիր քուրթարընք. ։
Լայ ատէմըէր սէվինիզ սիզին
Ենչինիզին նիճեքի Քն սէվտի
Եկղցիյին. Վէ քենտի վիճիւտի
նի վերտի իսկէնճեյէ Եկղցինին
օւղուրունայ. Լայտէ սբ առաքեա
լըն Ճէվապը վէ Եմրի. Լայլէ
իսէ. Եկղցինին սահապը պաշը^ւ
սաքըլյընքը վէ քուրթարընքը
քենտի Քնտուր. գայլը պաշ
եօդ տուր. Լամոիք քիմքի Եկե

12. ՀԵՂԻՆԻՆ ՔԱՅՐԸ Պաշը վարտը
աերսէ, քիւֆիւրդազալը. վէ
ազիղ Պօղոս առաքելա քարշը
ուօյլեյիծի սիր, վէ եօլիւմէ
աախի միւսթահաք տըր. 13. է
սբ եկեղեցինին ուստասը՝ էոյ-
ւետիճիսի՝ վէ թէսէլա էտիճի
սի՝ հոգին սբ ալլահ տըր. նիճէ
եազար Յօհաննէս առետարանիչ
14 պաշնտա վէ 15 ինճի հՄըրնտոյ
Պիէն եալվարըրէմ պապամա՝ քի
սիզէ թէսէլայ էտիճի վէրսին
վէ սիզտէ սաքին օլսուն եպէ
տի. ազըն օդույուն օն եետի
հՄըրնատաք. 16. է թէքրար. 17
ինճի հՄըրնտա եազար քի՝ Տմւէ
սէլա էտիճի հոգին սբ՝ քի կէօն
տերիր պէնիմ պապամ, պէնիմ
իսմիմէ՝ ։ էօյրէտէճէք սիզէ
հէր նեքի իքթիպոտըր. վէ քիք
ըինիղէ կեթիրեճէք տիր նեքի

սիզէ սեպլէտիմսէ.

Ա է տախի մալիւմ օլա ոէ վկիւ
լիւ գարնտաշլարըմա. քի պատ
րիարդլար՝ վէ Եպոլար՝ վէ Վոր
տապետլէր՝ Ին է Փէնտիմիզին
խզմէթքեարըտրլէր, Եկէր Ին
է Փէնտիմիզին թէմպիհին մէ^ւ
թին թութուպ կիտէրլէրսէ.

(Մ)լար քի արթըըզ էքսիլովիր
լէրսէ. Ինա զըթ աըրլոր. Նիւ
ճէքի և ազար առաջին կորնթաց
ւոց Աինձի պաշնտա թէմպիհ պու
յուրմաղըլա. Պանա պէնկղէյին
նիւճէքի պէն Ինա պէնկղէտիմ
էօյէրիմ սիզի. պէն սիզէ նէքի
տէտիմ իսէ. օնու Քիքրինիզուէ
թութասընըզ նէշէքիւ քի վասի
յէթ էթաիմ սիզէ. օլ վասի
յէթի թութունուզ. Ա է տա
խի. օլ ազիզ պօղոս առոքեալ
բղոյց իլք պաշնտա 6նճը հո-

մարդնագան օնունձու հմբանա վա
շանատաք։ Ակեր պիզ՝ վէ կեօք
տէն մելայիք տախի էնիպ՝ ար
թըք վէ զիյատէ առետարանել
իտէրսէ՝ պիզիմ էթտիկիմբզտէն
զիյատէ, նըզովեալ օլսուն։

|| Ե տախի պունուտա պիլէսի
նիզքի Քաղկեդոնուն, 16, ձէմ
օլմալարընտա, Նիկիոյ ալթընձը
կանոնքունու օքուտուլար քի 318
ազիզ պապալարն թէմպիհի պու
տուր։ Մըսրըն եսկի ատէթի
վէ գավլի մէթին գալսըն։ Խո
կենահերիէնին եպսուն հիւքմիւ
օլսուն ձիւմլէնին իւզէրինէ։
զերէ՝ քըզըլ էլմա եպսունտա ա
տէթի պէօյլէ աիր։ Քէզալիք
անթէքյէնին, վէ հէր թարա
քըն հէզքիւմտարլըզը գատիմի
գալսըն, և այլն,

|| Ե տախի իքինձի ժողովքուն

150 Եղալը քի ճեմ օլտուլար ըս
տամպօլտէ ալլահն լութքու ի
լէն. վէ թէոդոս վիշշահն եմրի
իլէն. Խշտէ պուտա մալիւմ օլ
սուն քի՝ փատիշահ եմրի իլէ օ
լուր իմիշ ժողովք օ քի պաղի
էրի տէրլէր քի փափըն եմրի ի
է օլուր. եալանտըր, իստերսէ
նիզ ժողովք քիթապլարընը ա
ըն օքույուն. վէ նէքտառիոս
քի պրիրգիտի ստամպօլուն իւ
զէրինե. տէտիլէր քի Ահկիայ
շէհրինտէքի օլան տղիզ պապա
լարն գանունլարը, վէ իմանը մէ
թին գալսըն, եկէր քիմսէ քի օն
լարըն գօտուղու եօլու վէ եր
քեանը, վէ եմրի շէրեքլէրինի
թութմայրպ պօզարսա, նզովեալ
օլսուն. Ա է տախի նըզովեալ
օլսունլար Ճիւմլէ հերձուածող
լար վէ հերետիկոսլար. Ա է եկ

նօմիանլըլար, վէ տախի տինսիզ
մեսէպսիզ ույկունսուզ արիու
լուլար. Հոգին սբ իւէ ձենկ է
տիճի սաքէլլիլէր. մարկիոնլու
լար. վաօտիանլըլար. վէ ապօլոն
լուլար. պունլար հէփ նզովեալ
օլսունլար. Ա է եպսլար հիւքմ
էթմէսինլէր քէնտիլէրին սինօ
րունտան տաշրա ոլանլարա. եա
լընրդ քէնտի սինօրլարընա հիւքմ
էթմէսինլէր. վէ ձեմասէթին իչի
նէ գավկա վէ իզթիրապլըք ուր
բաքմասընլար:

Նիկիանըն գանունունա կէօրէ
իսկէնտէրիէնին եպսու մըսըրը
կէօրիւպ կէօզէթլէսին. Ա է
կիւն տօղուշունուն եպիսկոպու
լարը քէնտի սինօրլարն կէօզէթ
սինլէր.

Նիկիանըն քանօնու իւզըէ ոն
տիրուն հէգիւմտարլըդը մէ

թին գալսն։ Ա Ե ասիայ մէմլէ
քէթին եպոլարը եալընըզ քէն
աի սինօրլարնը կէօրիւպ կէօ
զէթսինլէր։ Ա Ե գարատէնիզ
եպոլարը՝ քէնտի սինօրլարընը
կէօրիւպ կէօզէթսինլէր։

Ա Ե եպոլար գայրը եպիսկոպոս
լարըն վիճակլարնտա ասլա ձեռ
նադրուի ումուրունա՝ վէ Եկե
ղեցական ումուրունա քարրշմա
սընլար։ Վէ մէթին սագլասնլար
պու գանունլարը։ հէր եպոլար
քէնտի սինօրլարնտա օլան եպո
լէ ձեմ օլսունլար։ պիր նիզամ
վէրէճէք շէյ վար իսէ՝ նիզամ
վէրսինլէր նիկիական գանսմուն
դավլի գարարնձէ։ Բարբարոս
ազդ իշմատէ օլան քրիստոնեա
լարա՝ քիմսէ գարշման։ քէնտի
պապալարընն ատէթի իւզէրինէ
կիթսինլէր։ վէ ստամպօլուն պատ

բիւրդը օնունտա հեռքմիւ օլուն
քի՝ պէօյիւք տիւք քըզըւ ելմա
փաթրիկի կիպի. զէրէ եւնի հը¹
ումտուք ստամպօլ. վէ օ եսկի
հոօմտուք. Ա է գատը քէօյիւն
չար ժողովքունտա տախի ըստամ
պօլ պըրիդդը քըզըւ ելմա առաջ
նորդու իլէն պէրապէր տիր տէ
տիլէր. վէ լկոնուն վէքիլէրէ
գայիլ օլմատըլար. էմմա ժողովք
քապուլ էթտի զիրա իքիսիտէ
փատիշահ թահտը օլտուզու է
չին իքիսինինտէ փայէսի վէ
պէօյիւքլիւկիւ պէսպէրապէր
տիր. ինանմասանըզ վարըն իւչ
ժողովք քիթապլարընըտա՝ աըն
օքույուն. Ա յ իմտի՝ պէշ հէ ։
քիւմտարլըք վարքի՝ աւագուի
տէնիլիր. իփիթիտա՝ էնթէքէն
իքինձիսի՝ իսկէնտէրիյէ. իւչիւն
ձիսի՝ գութսու շեքիք, տէօր

տիւնմիւսիւ՝ հոօմ։ պէշինմիսի
ստամպօլ։ Աղլիւմ ոլա քի՝ էն
թէքքէ պէտրոստն՝ վէ առքել
լարըն աթոռուտուր։ վէ իսկէն
տէրիյէ՝ մարկոս առետարանիչին
տիր։ վէ գութառ շէրիք յա-
կօբոս առաքեալն ողը։ Ա է հը
ոօմայա հյրպալէր պէօյիւքլեւք
ճայիղ կեօրտիւլէրքի՝ փատիշոհ
թահտը ողը տէյի (առադութի)
վէրտիլէր։ քէղալիքտէ ստամպօ-
լա։ Լակէր ինանմազսանդ՝ վարըն
օդույուն քաղկեդոն ժողովքու-
նուն քիթտպընը, քի հաօմատէ
պասմա օլումմուշ տուր լաթին
ձէ, վէ հօռոմձա։ Պաւ պէշպատ-
րիրդլարտա՝ էյէր առետարանտ-
կան վէ առաքելական նիզամլար
տան տիշարը չքմազլարսա՝ Քն-
ուն Եկղղիսինին հզմէթքեարլո-
րըտրլար։ զէքէ Եկղղինին պա-

շ' ՎԻՇ տուր. Նիմէ քի Պօղոս
առքել եազար յեփեսացւոց հ,
ԴԱՅ. 23, ՀՄՐՆտա. Խշտէ պօղոս
առաքեալ հումատան եազմրշուըր
եփեսացիլէրէ. Նիչին եազմատը
քի պետրոս տուր գլուխ եկե
շեցւոյ. զահիր պօղոս առքել
պիլմէզ իտի պէտրոսուն գլուխ
օլտուղունուտէ՝ եանզլըշ եազ
ըշ քի ՎԻՇ տուր գլուխ, եօյ
լէ իս՛ շիմտիքի պետրոսա ԳԱՅ
տէյէնլէր պօղոսատան ագըւլըը
մշար. Վայ պաշլորնա քի քէօռ
տուրլար Ճան իլէն՝ վէ թէն
թլէն,

Լ. յ իմոֆ Եկեղեցինին պաշը
վէ սահապը վէ միւշկիւլիւնիւ
հալլ ետէն՝ քու տուր. սաքլայը
ճը՝ գուրթարըճը՝ կէօրիւպ կէօ
զէտիճը. վէ Եկեղեցիտէն այրըւ
մաք գապիլսիդ տիր. վէ տայիմ

սր եկեղեցի իլէն պիլէ տիր.
տէյիւքի սալթ առաքեալլարը
լա պիլէ տիր, իլլա ձիւմլէ հա
ևատացեալլարը պիլէ տիր, նի
ձէքի եազար հայոց եկեղեցինին
պաշ տիւշմանը միսիթար սէվազ
լը, մատթէոս մեկնիչին. 963,

Թղթահամարնտա տէրքի. Դի
տելիէ, զի Քն առ ՚ի նշանակել
զայս՝ թէ բնքն միշտ մնայ ընդ
հաւատացելոց իւրոց, կոչեցաւ
յեսայեայ 6. 14. էմմանուէլ.
ո՞յ զի նտե ՚ի ձեռն անուան
իւրոց նշանակիցէր զլինին իւր
ը մեզ. զի էմմանուէլն թարգ
մանի ը մեզ ած. դ. Քն որ
է ած և միշտ է ը հաւատացելոց
իւրոց. վէ պու էմմանուէլ լու
շէթ թէրձիւմէ օրունուր քի
Քն ալլահտըր. վէ պիզիմ իլէ
դիլէ տիր. եանի ձիւմլէ հաւա

տացեալլարըլայ պիլէ տիր։ Ա է
պու եկեղեցիյէ եղեկւէ լ մար-
գարէ ալլահ շնչը վէ ալլահ
թահտը տէր։ Եղեկիէլի։ 48. 35.
‘Նիմէքի’ փոշչ օթուրուր թահ
արնտա՝ պունձուլլայըն՝ եկեղեցի-
տէ քնուն թահսըտըր։ Քի տա-
յըմ օնտատըր։ Նիմէքի փատի
շահ օթուրուր թահտնտա նիզամ
վերիր քէնտի հիւքմ եթտիկի
և երլերէ։ Վէ սերասկէրտէ՝ աս
կւրէ նիզամ վերիր։ Պէջլէտէ
Քա եֆէնտիմիզ քէնտի եկեղե-
ցիսբնէ նիզամ վերիր վէ գուվ
վէթլէնտիրիրքի տիւշմանը եեն
սին։ ‘Բէզալիք’ եվ սահապիտէ
եզինին նիզամընը վերիր։

Ա է աախի՝ կէմինիտէ՝ տիւմէ
նի կէօրիւպ կէօղէթլէր քի կէ
միյի սելամէթէ չքարսըն։ պուն
չուլլայըն։ ‘Բա եֆէնտիմիզ քէն

տի Եկեղեցիսինին տիւմէնձիսի
տիր. քի Եկեղեցիյի սէլամէթէ
ըլքարը. Ա է ախորի քէլամ՝
պիր ատէմ հօլիւրսէ՝ նէ հայրը
ետէ զիլեր, նէ շէրը. զէրէ
Յէն ճանսըզ պիր շէյ ետէմէզ.
պունձուլայըն՝ Եկեղեցինին ճա
նը Վն Եֆէնտիմիզտիր. քի Ե
կեղեցի քսուզ պիր շէյ եթմէ
զէ գատըր տէյիլ տիր. զէրէ
քէնտի լիսանէն տէտիքի՝ պէն
սիզ պիր շէյ եթմէզէ գատըր
տէյիլսինիզ. (առանց իմ ոչինչ
կարէք առնել. Քահաննու 19. 5.)
տէտիք քի Եկեղեցինին ճանը
Վն Եֆէնտիմիզտիր. նիմէքի
կիւնեշ տիւնեայը նորլանտըրը
պունձուլայըն՝ Վն Եֆէնտիմիզ
սր Եկեղեցիյի վէ հանտացեալ
լարը լուսանորել ետէր. վէ
միւմէ գաղէլէրտէն գուրթա

ըրչըտր. Ա է Եօդարտէ տէ-
տիք քի Եկեղեցի պիր շէյ էթ
մէկէ գատըր տէյիլտիր Քնուուզ
նիձէքի պօղոս առաքեալ եա-
զար. Օ ի ած է որ յաջողէ ՚ի
ձեզ զկամիլն և զառնելն վ՛ս հա-
ճութեան: Վիլլպպեցւոց. 2. 13.
Պարձեալ գրէ. Ուր զամ յաջո-
շէ ը խորհրդոց կամաց իւրոց
եփեսացւոց 1. 11. Վէ պունձու
լայրն չոք սէօղլէր վարըաը մատ-
թէոս մեկնիչնտէ. Լաքին հէփ
սինի Եաղմատըք քի օսանձըք
կէլլէսին օքույանլարա. հէրքիմ
քի թամամընը տիլէրսէ՝ վարսըն
ոլ մատթէոս մեկնիչն 960 թղ
թահամարնտան. 964. Թղթահա-
մարնտուք օքուսուն:

Ա է պու տախի մալիւմ օլսուն
քի օլ տէսիկիմիզ պէշ պատրի
արդլար, Ճիւմլէ հաւատացեալ

լարա կառավարիչ տեյիլ տիրլէր.
Տէր պիրի քենտի սինորլարընա
կառավարիչ տիրլէր. բոլոր ե-
կեղեցենին կառավարիչի Քա-
վէ հոգին սբ տուր:

Ա Էսսելամ:

Եղե տպումն սետրակիս ՚ի Ռմիթ
սեպտեմբերի: 9:

Ըիշտոտիտրան:

Գևերէակ և Խնսահման և անեղ
Լուսեն միոյ, և Խմեներանեալ
երրեակ անձնանորունն փառա
Հորեցելոյ՝ տացի Երկրպագուի
՚ի մէնջ նուաստիցս շնորհակալու
թբ հանդերձ, որ տնօրինեաց
զտպումն տետրակիս այսորիկ,
Բնքեան իսկ անզննին բարեգթու-
թըն, զի թարց Տերական նորին
կամացն և թոյլատրուն հողմն
շարժեցող, և սաղարթ շարժե-

յեւլ չկարեն գու և լինիլ.
Առ և նոյնն շարժեաց զսմանս՝
առ այս հոգեոր գործառնուիս,
արդեամբ և գոյիւք Աղուլեցի
Մահտեսի Անվախեան Տիրացու
Գրիգորի և եղբայրադրի իւրոյ
Տիրացու Քրիստովորի արդեն
'ի որ հանգուցելոց։ Արոց զհո
դիսն Տըն համայնից՝ դասեսցե
և Արմն ը այնոսիկ, որք ընթեռ
նանին 'ի յայսմիկ փոքրիկ Տետ
րակիս։ Այլ և յիշել մազթեմ
զԱրմաքէ Անուելս զհաւսքօ
ղըս և զշարադրօղս Տետրակիս,
որ մակ անուամբ կոչիմ փոքրիկ
ծննդեամբ և սննդեամբ կոստան
գնուպօլսեցի, և սերնդեամբ
կեսարեան։ Հանդերձ ծընողովք
իմովք թեոդորոսիւ և կիւլիւ
և գ յիշեալ լեջեք 'ի ունե

